

**Museum
Catharijne
Convent**

**Jaarverslag
2023**

Inhoud

Missie en visie

Missie	3
Visie	3
Kernwaarden	3
Voorwoord	5
Raad van toezicht	8

Publiek en programma

Verrijking collectiepresentatie	5
Gospel. Een muzikale reis van kracht en hoop	5
Ode aan Antwerpen. Het geheim van de Hollandse meesters	6
Fashion for God	6
Het Grootste Museum van Nederland	7
Feest! Weet wat je viert	8
Verhalen van licht	9
Het Huis van Sinterklaas	9
De mooiste kerststal van Nederland	9

Onderwijs

Primair onderwijs	24
Voortgezet onderwijs	24
MBO, HBO en WO	26
Bijzondere educatieve activiteiten	26

Publieksbereik

Doelgroepen	29
Indentiteiten en bereik	29

Collectie en kennisontwikkeling

Aanwinsten	31
Restauraties	32
Collectiemobiliteit	32
Klimaatmarges	32
Hedendaagse kunst	32

Internationale kerken	34
Onderzoek en valorisatie	34
Herijking handreiking	34
Onderzoek lithurgisch textiel	35
Internationaal belang	35
Talentontwikkeling	35

Verbouwing en herinrichting

Toonaangevende architectuur	38
Topstukken laten schitteren	38
Ontwerptraject	38
Aanvullende onderzoeken en advies	38
In gesprek met de omgeving	
Financiering verbouwing	38

Bedrijfsvoering en financiën

Organisatie	41
Museumgebouw	41
Digitale faciliteiten	41
Financiën	43
Risicomanagement	43
Toekomst	43
Vereniging Vrienden, Fonds Museum Catharijneconvent en begunstigers	44
Verkorte jaarrekening Museum Catharijneconvent	47
Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent	63
Verkorte jaarrekening Verenigiging Vrienden van het Catharijneconvent	69

Bijlagen70

Publicaties79

Foto Femke Lockefeer

Missie en visie

Missie

Museum Catharijneconvent onderzoekt en belicht de esthetische, culturele en historische waarden van de kunst en het erfgoed van het christendom in Nederland. Het museum doet dit vanuit de overtuiging dat dit van waarde is voor iedereen en werkt in samenspraak met partners en publiek. Zo kan het verhalen vertellen die meerstemmig zijn en een open blik stimuleren. Door mensen te raken en in beweging te zetten wil het museum bijdragen aan een meer begripvolle samenleving.

Visie

Het christendom heeft een rijke geschiedenis. De hoeveelheid christelijke kunst en erfgoed, materieel en immaterieel, is dan ook groot. Doordat het christendom ook van oudsher erg divers is, kent dit erfgoed bovendien een grote verscheidenheid. Het vertelt ons niet alleen iets over het verleden, maar geeft ook inzicht in wie wij zijn, wat ons bindt en wat we belangrijk vinden. Het weerspiegelt normen en waarden, tradities en rituelen. Maar ook universeel menselijke thema's als hoop en liefde zijn belangrijke onderwerpen. Het erfgoed van het christendom is dan ook van blijvende betekenis voor alle Nederlanders. Het geeft inzicht in de wortels en identiteit van onze samenleving. Bij het grote publiek neemt de kennis over het christendom en religie in het algemeen snel af. Mensen gaan minder naar de kerk, en in opvoeding en onderwijs speelt religie een kleinere rol dan vroeger. Ook kent het christendom in Nederland steeds meer verschillende uitings- en belevingsvormen als gevolg van migratie en de opkomst van meer persoonlijke manieren van geloofsbeleving. Door al deze veranderingen neemt de 'religieuze geletterdheid' af – de vaardigheid om christelijke kunst en erfgoed te kunnen 'lezen'. En daarmee

verdwijnt het vermogen om te begrijpen welke betekenis het christendom ook vandaag nog heeft. Museum Catharijneconvent zet zich daarom in voor het beheer en behoud van christelijk kunst en erfgoed en wil kennis daarover verzamelen, ontwikkelen, delen en doorgeven. Binnen én buiten de muren van het museum. Dat is niet alleen een belangrijke, maar ook een urgente taak.

Museum Catharijneconvent gelooft in de kracht die institutioneel en persoonlijk geloof kan hebben. Het verbindt en verdeelt, stuurt en ontregelt, troost en doet pijn. Religie is complex en wordt in onze gehaaste samenleving vaak onvoldoende begrepen. Museum Catharijneconvent wil een plek zijn waar iedereen zich thuis voelt en uitgebreid stil kan staan bij voorwerpen en verhalen die aanleiding kunnen zijn voor verdieping en reflectie. Onze collectie, die de kunst en cultuur van het christendom omvat, is de basis voor alle activiteiten. En dat blijft zo. Maar onze horizon is breder. In het museum is ruimte om na te denken over de rol die religie heeft gehad en nog altijd heeft, zowel in de samenleving als in het persoonlijk leven.

Kernwaarden

Naast de missie en visie heeft het museum twee kernwaarden.

- openheid: het museum is een open plek, waar de bezoeker zichzelf kan zijn en waarin ruimte is voor meerstemmigheid;
- aandacht: voor een zorgvuldige omgang met verleden, heden en dat wat mensen op persoonlijk vlak beweegt.

Josien Paulides | Foto Femke Lockefer

Voorwoord

Als nieuwe directeur van Museum Catharijneconvent kijk ik met vertrouwen en trots terug op de prestaties van het museum in 2023. Dit jaar verwelkomden we een indrukwekkend aantal van 231.759 bezoekers, die genoten van verrassende en veelzijdige tentoonstellingen zoals *Gospel: Muzikale reis van kracht en hoop*, *Ode aan Antwerpen*, *Fashion for God* en het *Grootste Museum van Nederland*. De tentoonstellingen en projecten, elk uniek in hun benadering van kunst en erfgoed, wisten een breed en divers publiek aan te spreken. Tegelijkertijd werd er onverminderd doorgewerkt aan de voorbereidingen voor de geplande verbouwing en de herinrichting van onze collectiepresentatie. Samen met toegewijde medewerkers en vrijwilligers, zal ik me met groot enthousiasme inzetten voor de vernieuwing van ons museum. Zo kunnen we niet alleen de huidige, maar ook de toekomstige generaties aan ons verbinden.

Het Grootste Museum van Nederland

Het *Grootste Museum van Nederland*, een samenwerking tussen ons en verschillende gebedshuizen, werd uitgebreid naar 22 locaties in 2023. Dit kon worden gerealiseerd dankzij de genereuze steun van de Vriendenloterij en door de bijdragen van het Mondriaan Fonds en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Nieuwe partners, waaronder ook niet-christelijke gebedshuizen, zoals moskeeën en tempels, sloten zich aan. We zijn trots op de toegenomen diversiteit aan religieuze interieurs waarmee bezoekers van het *Grootste Museum van Nederland* nu kunnen kennismaken.

Wereldkerken

Dankzij een samenwerking met Samen Kerk in Nederland (SKIN), Fonds voor Cultuurparticipatie,

VSBFonds en Van Baaren Stichting, konden we onze collectiepresentatie verrijken met nieuwe objecten en verhalen die de veelzijdigheid van het christendom

in Nederland en de invloed van migratie daarop belichten. Bovendien werd gewerkt aan de publicatie *Wereldkerken in Nederland*, waarin 36 van de ruim 1.200 internationale kerkgemeenschappen worden belicht. We feliciteren fotograaf Bram Petraeus die de Zilveren Camera 2023 won met zijn prachtige fotoserie voor dit bijzondere boek.

Moderne en hedendaagse kunst

De ontwikkeling van ons beleid op het gebied van moderne en hedendaagse kunst heeft in 2023 veel aandacht gekregen. Dankzij de genereuze steun van onze financiers zoals Mondriaan Fonds, Van Baaren Stichting, en Vermeulen Brauckman Stichting, was het mogelijk om onze collectie verder te verrijken met hedendaagse kunst die de geschiedenis en actuele dynamiek van het christendom weerspiegelt in onze samenleving.

Weet wat je zegt

Het meerjarige landelijke educatieprogramma *Feest! Weet wat je viert*, dat op initiatief van Museum Catharijneconvent ontstond, brengt al jarenlang schoolklassen en families in beweging. Het prijswinnende *Sint-Maarten Debat* is onderdeel hiervan. In 2023 startte een nieuwe, uitgebreide versie onder de noemer van burgerschapsproject *Weet wat je zegt*. Aan de hand van een speciaal voor hen ontwikkelde training, prachtige kunst en erfgoed leerden kinderen met een open blik naar de wereld kijken. Ze verdiepten zich in maatschappelijke kwesties over vrijheid, gelijkheid en religie, en creëerden zo meer begrip voor elkaar en de diverse samenleving waarin we leven.

De mooiste kerststal van Nederland

In 2023 vond de tweede editie van *De Mooiste Kerststal van Nederland* plaats. Dit jaar hebben we, in samenwerking met de Catharinakathedraal, de toegankelijkheid van de prachtige Napolitaanse kerststal aanzienlijk verbeterd, waardoor niet alleen mensen met fysieke en visuele beperkingen, maar ook gezinnen met jonge kinderen de kerststal gemakkelijker konden bezichtigen. Deze nieuwe Utrechtse kersttraditie, die al gratis toegankelijk was, werd hierdoor nog toegankelijker gemaakt. We danken de fondsen, stichtingen en de Van den Tweel Foundation die dit mede mogelijk maakt. Kerst is immers een feest dat we samen willen vieren.

Erfgoed in kerken en kloosters

Erfgoedspecialisten van Museum Catharijneconvent organiseerden in 2023 verschillende bijeenkomsten met kerkeigenaren, vertegenwoordigers van de verschillende kerkgenootschappen, overheidspartners en erfgoedprofessionals. Het doel hiervan was om de bestaande richtlijnen die deze partijen in 2011 overeenkwamen over de waardenstelling en herbestemming van religieus erfgoed opnieuw onder de loop te nemen. De dialogen leidden tot aanvullende richtlijnen bij de *Handreiking Roerend Religieus Erfgoed*, die in december 2023 gepresenteerd werden.

Ons werk zou niet mogelijk zijn zonder de betrokkenheid en steun van medewerkers, vrijwilligers, partners, vrienden, donateurs en onze bezoekers. We zijn dankbaar voor uw voortdurende steun en enthousiasme. Ik nodig u uit om u in Museum Catharijneconvent te laten inspireren door eeuwenoude religieuze voorwerpen en deze te verbinden met hedendaagse perspectieven op de kunst en cultuur van het christendom in Nederland. Samen bouwen we voort op dit rijke culturele erfgoed.

Met hartelijke groet,

Josien Paulides,

Directeur-bestuurder
Museum Catharijneconvent

De mooiste kerststal van Nederland | Foto Thijs Rooijmans

Raad van toezicht

De Raad van Toezicht kijkt met dankbaarheid terug op een goed 2023 voor Museum Catharijneconvent. Prachtige tentoonstellingen, stijgende bezoekersaantallen, deskundige en gemotiveerde medewerkers en tevredenstellende financiële resultaten door een goede bedrijfsvoering.

Het museum wist zijn rol als publieks- en kenniscentrum voor de kunst en cultuur van het christendom in Nederland te versterken en verder uit te bouwen. De presentatie van de vaste collectie en de aansprekende programmering van bijzondere tentoonstellingen trokken een breed en gevarieerd publiek.

In oktober nam het museum afscheid van Marieke van Schijndel, die zich de afgelopen veertien jaar met kracht en toewijding voor het museum heeft ingezet als directeur. Er is onder haar leiding veel moois tot stand gekomen en zij heeft het museum, samen met haar medewerkers, een vooraanstaande plek in de nationale en internationale museale wereld gegeven. De raad is haar zeer dankbaar en erkentelijk voor haar visie, kennis en doorzettingsvermogen. Maar ook voor de wijze waarop zij als directeur de zorg voor haar medewerkers heeft ingevuld. De raad wenst haar alle goeds in haar nieuwe functie als directeur van het Vfonds.

Wij zijn bijzonder verheugd dat Josien Paulides per 15 maart 2024 in dienst is getreden van het museum als directeur-bestuurder. Wij kijken vol vertrouwen uit naar de samenwerking met haar en wensen haar veel plezier en succes in deze mooie en uitdagende functie.

In de periode vanaf het vertrek van Marieke tot de komst van Josien heeft Anique de Kruijf, hoofd van de afdeling 'Erfgoed in kerken en kloosters', de functie van directeur-bestuurder *ad interim* bekleed. Dat heeft

zij op een uitstekende en prettige wijze gedaan. De raad is haar daar zeer erkentelijk voor.

Vanwege het aanvaarden van een nieuwe functie kon Kim Putters zijn tweede termijn als lid van onze raad niet uitschrijven. Wij vonden een waardig opvolger voor hem in Carla Dik-Faber. De raad is Kim veel dank verschuldigd voor zijn grote betrokkenheid, zijn waardevolle bijdrage in de discussies en zijn warme collegialiteit.

De raad is de medewerkers van het museum, de vrijwilligers, de sponsors, de donateurs, de vrienden en alle anderen die bij het museum betrokken zijn zeer dankbaar voor hun inzet en bijdrage aan de voortdurende ontwikkeling van ons mooie en unieke museum. Dankzij hun bijdragen kan het museum de betekenis van het erfgoed van het christendom in Nederland blijven onderzoeken, beheren en ontsluiten.

De raad ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet en wenst alle bij het museum betrokkenen veel plezier en succes in het realiseren van de missie van Museum Catharijneconvent.

Namens de raad van toezicht,
Kees Beuving (voorzitter)

Shirma Rouse tijdens de opening van de tentoonstelling Gospel | Foto Cindy Bakker

Foto Femke Lockefeer

Publiek en programma

In 2023 verrijkten we onze collectiepresentatie en maakten we vol overgave prachtige en betekenisvolle tentoonstellingen. Ook ontwikkelden we aansprekende familieprogramma's en andere educatieve activiteiten, waaronder voor het onderwijs.

Verrijking collectiepresentatie

In 2022 zette het museum een belangrijke vernieuwing in gang; we vulden de collectiepresentatie aan met voorwerpen en verhalen die de breedte van het christendom in ons land laten zien. In de eerste helft van 2023 verrijkten we de collectiepresentatie verder met stukken die de invloed van migratie op de geschiedenis van het christendom in Nederland illustreren.

Enkele voorbeelden: naast het adembenemende, laat-vijftiende-eeuwse schilderij *Ecce Homo* met taferelen uit het lijden van Christus (door het museum aangekocht in 2019) tonen we nu een fantastisch, vroeg-negentiende-eeuws ikoon met scènes uit het leven van Christus. Naast ons befaamde topstuk *Christus als man van smarten* (1485-1494) van Geerten tot Sint Jans is nu het fotoportret *Good Friday* (1991-1997) van Desiree Dolron te zien. Het is een beeld van een man uit een rooms-katholieke parochie in de Filipijnen, waar men het gebruik heeft om op Goede Vrijdag als boetedoening Christus na te volgen in het dragen van een doornenkroon. Veel van de kunstwerken en voorwerpen zijn voorzien van context met persoonlijke verhalen in audiotour of film. Ze bieden daarmee een actueel perspectief op de diversiteit van het christendom in ons land en slaan bruggen tussen het heden en verleden. Met deze toevoegingen verrijken we niet alleen ons publiek en onszelf, maar ook onze relaties met internationale

christelijke gemeenschappen in Nederland. De verrijking werd mede mogelijk gemaakt door de steun van Fonds voor Cultuurparticipatie, Van Baaren Stichting en VSBfonds.

Gospel. Een muzikale reis van kracht en hoop

In de eerste maanden van 2023 was de tentoonstelling *Gospel* (30 september 2022 – 10 april 2023) te zien. Co-curator was Shirma Rouse. Bezoekers maakten in de tentoonstelling kennis met de geschiedenis én actuele betekenis van een van de invloedrijkste muziekstromingen sinds haar ontstaan in het slavernijverleden. *Gospel* ontving in totaal 58.000 bezoekers. Uit het publieksonderzoek sprak grote waardering voor *Gospel* met een gemiddeld cijfer van 8,7.

In samenwerking met het Gospelfestival Amsterdam, TivoliVredenburg, Kwaku Festival en Muziekgebouw aan 't IJ organiseerde het museum spetterende liveconcerten. Samen met het Utrechtse filmtheater Louis Hartlooper Complex stelde het museum een filmprogramma samen over gospel. Voor de inhoudelijke invulling van de tentoonstelling werkten we met een brede coalitie van kenners: wetenschappers, gospelartiesten en –dirigenten, koren en een klankbordgroep vanuit internationale en migrantenkerken waar gospel een prominente plek inneemt. Onontbeerlijk was de samenwerking met de landelijke vereniging van christelijke migrantenkerken en –geloofsgemeenschappen Samen Kerk in Nederland (SKIN) en de EO. *Gospel* werd mede mogelijk gemaakt dankzij de ruimhartige ondersteuning van Fonds voor Cultuurparticipatie, de Van Baaren Stichting, VSB Fonds, Mondriaan Fonds, Fonds 21, het Cultuurfonds en Fonds

Museum Catharijneconvent. Wij danken hen hier hartelijk voor.

Ode aan Antwerpen. Het geheim van de Hollandse meesters

Van 14 mei tot 17 september 2023 toonde Museum Catharijneconvent de tentoonstelling *Ode aan Antwerpen. Het geheim van de Hollandse meesters*. Bezoekers ontdekten aan de hand van ruim tachtig oogverblindende topstukken uit de zestiende en zeventiende eeuw de grote invloed van Vlaamse schilders op de Hollandse schilder-kunst. Zonder de religieuze en economische vluchtelingen uit Antwerpen was de Hollandse schilderkunst namelijk niet tot bloei gekomen. Dit project kwam mede tot stand dankzij de enthousiaste medewerking van The Phoebus Foundation in Antwerpen. Bijna de helft van de getoonde kunst was afkomstig uit de collectie van deze stichting. De overige werken kwamen uit collectie van Museum Catharijneconvent en van vooraanstaande bruikleengevers als het Mauritshuis, het Rijksmuseum, Museum Boijmans Van Beuningen en van het Snijders&Rockoxhuis.

We zijn bijzonder verheugd dat Zijne Koninklijke Hoogheid koning Willem-Alexander bereid was om de tentoonstelling feestelijk te openen. Onze dank gaat uit naar de Vlaamse Overheid, de Van Baaren Stichting, het Cultuurfonds, het K.F. Hein Fonds, Stichting Zabawas, de Gravin van Bylandt Stichting en de Vereniging Vrienden van het Catharijne-convent voor hun financiële steun aan het onderzoek en de realisatie van *Ode aan Antwerpen*. Tot slot danken wij onze donateurs van het Fonds Museum Catharijneconvent.

Bij de tentoonstelling was een uitgebreid lezingenprogramma met bijdragen van onder anderen bestsellerauteurs Michael Pye en Jeroen Olyslaegers. Ook organiseerden we teken- en schildercursussen, stadswandelingen, een

multizintuiglijke rondleiding voor mensen met een visuele beperking en een zorgvuldig samengesteld programma voor het voortgezet onderwijs. In de zomermaanden organiseerden we de succesvolle en gratis toegankelijke concertserie *Catharijn Classique* die in het teken stond van de tentoonstelling. Bij *Ode aan Antwerpen* verscheen een rijk geïllustreerde publicatie *Van Antwerpen naar Amsterdam. Schilderkunst uit de zestiende en zeventiende eeuw*. We ontvingen bijna 33.000 bezoekers.

Fashion for God

In oktober 2023 opende de tentoonstelling *Fashion for God (14 oktober 2023 t/m 21 januari 2024)*. Hierin maakte het publiek kennis met mooiste paramenten uit de zeventiende en achttiende eeuw uit de Noordelijke Nederlanden. We toonden niet alleen de meest schitterende stukken uit onze kerncollectie kerkelijk textiel, maar ook die uit kerkelijke collecties, waarvan velen voor het eerst museaal werden gepresenteerd.

De tentoonstelling voerde de bezoeker mee naar de tijd van de schuilkerken. Na de Reformatie mochten katholieken niet meer in het openbaar samenkomen. Met bijzondere bruiklenen van japonnen uit de collectie van onder meer het Victoria & Albert Museum toonden we bovendien de invloed van wereldlijke mode op religieuze kleding. De tentoonstelling markeerde eveneens de herdenking van de priesterwijding van Cornelis Steenoven in 1723, waarmee de basis gelegd werd van wat we later de Oudkatholieke Kerk zijn gaan noemen. Het theatrale tentoonstellingsontwerp van het vernieuwende ontwerp bureau MAISON the FAUX zorgde voor een spannende publieksbeleving. In 2023 bezochten bijna 22.000 bezoekers de tentoonstelling.

Er werd een gevarieerd lezingenprogramma aangeboden. En tijdens *de Nacht van de Utrechtse*

Tentoonstelling Ode aan Antwerpen | Foto Mike Bink

Fashion for God | Foto Cindy Bakker

Geschiedenis op 14 oktober opende het museum haar deuren met een afwisselen programma waarin de tentoonstelling de hoofdrol vervulde.

Bij *Fashion of God* verscheen een rijkgeïllustreerde catalogus met bijdragen van verschillende specialisten. Op 11 en 12 januari 2024 vond voor de vakgemeenschap het prestigieuze internationale symposium *Fashion for God – Reuse in religious and secular dress* plaats in Museum Catharijneconvent. De tentoonstelling *Fashion for God* is ook de publieksvertaling van de promotieonderzoeken van erfgoed-specialist Richard de Beer en textielhistoricus en -docent René Lugtigheid.

We zijn de Oudkatholieke Kerk van Nederland zeer veel dank verschuldigd voor het genereus uitlenen van dit textiele erfgoed. We danken verder het Mondriaan Fonds, de Van Baaren Stichting en het K.F. Hein Fonds die financieel hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze tentoonstelling. Ook Fonds Museum Catharijneconvent droeg ruimhartig bij. In het bijzonder bedanken we de heer Frank Vroom. Dankzij zijn ir. Frank N. Vroom Fonds was het mogelijk om belangrijke stukken te laten restaureren waardoor deze gepresenteerd konden worden op de tentoonstelling. Het inhoudelijk onderzoek van Richard de Beer naar de collectie kerkelijk textiel kon mede dankzij een Museumbeurs van de NWO (de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk onderzoek) worden uitgevoerd. Het werd daarnaast deels gefinancierd dankzij de nalatenschap van mevrouw De Boeck-Rinkel ten behoeve van het behoud van de Oud-Katholieke collectie.

Het Grootste Museum van Nederland

Het Grootste Museum van Nederland is een samenwerking tussen Museum Catharijneconvent en bijzondere gebedshuizen in Nederland. Dit lerende netwerk is gericht op de gezamenlijke ambitie om het Nederlandse religieuze erfgoed

in situ bekender en toegankelijker te maken voor het grote publiek. In 2023 maakten we van het *Grootste Museum van Nederland* het *Grootste Museum voor alle Nederlanders*. We groeiden van achttien naar tweeëntwintig locaties en hadden daarbij een expliciete focus op het toevoegen van gebedshuizen uit andere geloofstradities dan de christelijke en op gebedshuizen uit nog niet vertegenwoordigde stromingen. Deze focus resulteerde in partnerschappen met de Soefi Tempel Universel in Katwijk aan Zee, de Yunus Emre Moskee in Almelo, de Grieks-Orthodoxe Kathedraal van de Heilige Nikolaas in Rotterdam en de Ulu Moskee in Utrecht. In 2024 zetten we deze uitbreiding nog verder voort. We zijn trots op de toegenomen diversiteit aan religieuze interieurs waarmee bezoekers van het *Grootste Museum van Nederland* nu kunnen kennismaken. Dat realiseerden we met financiële steun van de Vriendenloterij, het Mondriaanfonds en het Ministerie van OCW. Niet alleen het Grootste Museum zelf, maar ook de vrijwilligers- en bezoekerssamenstelling wordt hiermee groter en diverser. In 2023 gebruikten 48.867 bezoekers een audiotour van het Grootste Museum, de locaties met een kijkkaart ontvingen aanvullend nog eens 2.988 bezoekers.

Feest! Weet wat je viert

Het meerjarige programma *Feest! Weet wat je viert*, dat op initiatief van Museum Catharijneconvent ontstond, brengt al jarenlang schoolklassen en families in beweging. *Feest! Weet wat je viert* is inmiddels uitgegroeid tot een samenwerkingsverband van twaalf musea in Nederland en Suriname, met als doel dat elk kind naar een museum in de buurt kan gaan en kennis kan maken met religieuze feesten door het jaar heen; van Sinterklaas tot Pesach en van het Ramadanfeest tot Ketikoti. Op landelijk niveau vormen de partners een kenniscentrum en samenwerkingsverband over de achtergrond van feestdagen en de belangrijke momenten die we vieren, gekoppeld

aan het cultureel en religieus erfgoed waarin die tradities een plek hebben. Naast *Feest!*-tentoonstellingen in de twaalf musea bieden de partners onderwijsprogramma's en allerhande online tools voor docenten en leerlingen om meer te leren over de feestdagen. Op 9 december 2023 opende het Limburgs Museum in Venlo haar *Feest!* tentoonstelling.

Delen van kennis en ervaring staan centraal binnen dit samenwerkingsverband, waarbij de eigen collectie en de identiteit van elk museum zorgt voor een divers palet aan *Feest!*-tentoonstellingen en programma's. Wat deze samenwerking uniek maakt, is de inhoudelijke slagkracht die zowel landelijk als lokaal (dicht bij het erfgoed in de regio) wordt gemaakt. We bundelen de kennis vanuit de musea en het samenwerkingsverband van intermediairs, onderwijs en PABO's. Op lokaal niveau werkt elke museumpartner nauw samen met scholen en erfgoedgemeenschappen. Naast de onderwijs- en familieprogramma's in de musea biedt het *Feest!*-netwerk ook lesmateriaal voor scholen aan. Al het digitale lesmateriaal is gratis te downloaden en naar eigen inzicht te gebruiken voor leraren, PABO's en musea via het kennisplatform op www.weetwatjeviert.nl.

In 2023 richtten we samen met Wereld Museum Amsterdam, Wereld Museum Rotterdam, Museum Ons' Lieve Heer op Solder en Museum Catharijneconvent de werkgroep speciaal onderwijs op. In de werkgroep onderzochten we hoe we ervoor kunnen zorgen dat leerlingen in het speciaal onderwijs zich welkom voelen in het museum. Naar aanleiding van dit onderzoek ontwikkelen we met deze musea in 2024 een pilot, waarbij ieder museum een speciaal onderwijs-cluster onder z'n hoede neemt, in samenwerking met een speciaal onderwijsschool. Output van deze pilots zal zijn: per cluster lesmaterialen, programma's én een handboek met randvoorwaarden waar een les aan moet voldoen om

toegankelijk te zijn voor deze leerlingen. We danken Fonds 1999 dat dit mede mogelijk heeft gemaakt.

Weet wat je zegt

Ook startten we dit jaar met een nieuwe, uitgebreide versie van ons prijswinnende *Sint-Maarten Debat*. Onder de noemer burgerschapsproject *Weet wat je zegt* vinden er vanaf het najaar van 2023 op vier locaties debatten plaats voor schoolklassen uit het primair onderwijs: Museum Catharijneconvent, Fries Museum/Verzetsmuseum Leeuwarden, Stichting Groninger Kerken (Schoolkerk) Garmerwolde en Zuiderzeemuseum Enkhuizen. Aan de hand van een speciaal voor hen ontwikkelde training, prachtige kunst en erfgoed leren kinderen om met een open blik naar de wereld te kijken. Ze verdiepen zich in maatschappelijke kwesties over vrijheid, gelijkheid en religie, en creëren zo meer begrip voor elkaar en de diverse samenleving waarin we leven. Het project behoudt de succesvolle bouwstenen van de afgelopen jaren, maar wordt op een aantal vlakken, in samenwerking met de partners, vernieuwd. Zo vervalt de expliciete koppeling met Sint-Maarten en wordt de periode waarin het project plaatsvindt uitgebreid (naar september - april) zodat scholen flexibeler zijn qua planning. Op de locaties wordt ook samengewerkt met verschillende regionale partners, zoals de Bevrijdingsfestivals Utrecht en Leeuwarden, Kunstkade en Discriminatie Meldpunt Groningen.

De twaalf locaties ontvingen samen in 2023 252.846 bezoekers voor *Feest!*, waarvan 39.808 via het onderwijs. Een brede coalitie van financiers draagt het project tot en met 2025.

Huis van Sinterklaas | Foto Thijs Rooijmans

Het Huis van Sinterklaas | Foto Thijs Rooijmans

Museumnacht Kids

Museumnacht Kids is een event voor alle gezinnen met kinderen tussen de 4 en 12 jaar. Zij beleven een bezoek aan lokale musea en andere culturele instellingen na sluitingstijd door middel van een extra leuk programma. Op 28 oktober 2023 mochten we 704 bezoekers ontvangen voor een *silent disco*, een workshop middeleeuwse letters maken en een heuse museumexpeditie, waarin de gezinnen konden ervaren hoe het is om in een museum te werken.

Verhalen van licht

Traditiegetrouw leverde Museum Catharijneconvent in november een betekenisvolle bijdrage aan de viering van Sint-Maarten in Utrecht. We liepen met een lichtsculptuur mee in de *Sint-Maarten Parade* en organiseerden de presentatie *Verhalen van licht* in de Sint-Catharinakathedraal. In die presentatie waren lichtsculpturen te zien die vervaardigd werden voor de parade. Bezoekers van de expositie ontdekten in de kathedraal de ontroerende verhalen achter de sculpturen, die vervaardigd werden door kunstenaars en Utrechters. De presentatie wist 4.500 bezoekers aan te trekken.

Het Huis van Sinterklaas

Van zaterdag 18 november tot en met dinsdag 5 december logeerde Sinterklaas voor het twaalfde jaar op rij in Museum Catharijneconvent. Centraal stond dit jaar de legende waarin Sinterklaas de storm tot bedaren brengt. Talloze schoolklassen en families brachten een bezoek aan Sints keuken, zijn *walk-in closet*, slaapkamer en tot slot werkkamer, waar ze de goedheiligman persoonlijk ontmoetten. Naast de ontvangst van speciaal onderwijsklassen was er dit jaar ook voor het eerst een prikkelarme variant.

Ook dit jaar trokken we samen op met de organisatie van de *Sint Intocht Utrecht*, waardoor we direct na de

intocht de sleutels van het museum konden overhandigen aan Sinterklaas. In tweeëneenhalve week bezochten ruim 9.200 bezoekers de twaalfde editie van het *Huis van Sinterklaas*.

De mooiste kerststal van Nederland

In 2023 vond de tweede editie van *De mooiste kerststal van Nederland* plaats. Een magistrale presentatie van een Napolitaanse *presepe* van Museum Catharijneconvent in de naastgelegen Sint-Catharinakathedraal in Utrecht. Twee grote vitrines toonden een schouwspel van meer dan zeshonderd achttiende-eeuwse Napolitaanse kerststalfiguren in een Utrechts decor. Onderweg naar de stal liepen bezoekers door de verschillende scènes van het kerstverhaal en ontdekten zij de wereld van de Napolitaanse kerststal.

In 2022 is een stevige basis gelegd voor deze nieuwe Utrechtse traditie die we in 2023 hebben voortgezet. Wederom gebeurde dit in nauwe afstemming met het parochiebestuur en het Sint-Catharinaberaad.

Op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren, brachten we noodzakelijke verbeteringen aan in de presentatie met een focus op een betere toegankelijkheid voor bezoekers die minder mobiel zijn. Hierbij hebben we samengewerkt met Stichting Solgu, die werkt in het belang van mensen met een lichamelijke beperking of chronische ziekte in de stad Utrecht. Deze aanpassingen werden financieel mogelijk gemaakt door Fonds 1999 en de gemeente Utrecht. Uiteraard willen we de belangrijke meerjarige ondersteuning van de Van den Tweel Foundation voor de presentatie van de Napolitaanse kerststal hierbij benoemen. Daarnaast is een kerststalkring in het leven geroepen voor mensen die in het bijzonder de presentatie structureel financieel willen ondersteunen. Ook

herhaalden we de succesvolle crowdfundingactie *Adopteer een kerststalfiguur*. We danken alle donateurs die de kerststal doorlopend steunen via de Kerststalkring en alle Adoptanten van een kerststalfiguur.

We willen de kerststal toegankelijk houden voor iedereen, dus ook in 2023 was een bezoek aan *De mooiste kerststal van Nederland* gratis. In 2022 ontvingen we al een zeer brede samenstelling aan bezoekers. Niet alleen traditionele museum-bezoekers, maar ook dagjesmensen en families wisten de kerststal te vinden. In totaal genoten 41.428 bezoekers van het Napolitaanse kerstgevoel, van wie er 17.604 in januari 2023 kwamen en 23.824 in december 2023.

Onderwijs

Naast de volwassen tentoonstellingsbezoeker en families richt het museum zich op de doelgroep onderwijs in de volle breedte – van primair tot wetenschappelijk onderwijs. De onderwijsgroepen vormen een dwarsdoorsnede van onze maatschappij qua culturele achtergrond en opleiding. Deze kinderen, tieners en jongvolwassenen zijn de toekomst: voor de maatschappij en de planeet en natuurlijk voor ons kostbare erfgoed. Juist in het onderwijs is er een grote behoefte aan het verkrijgen van meer inzicht in elkaars drijfveren, cultuur en religieuze achtergrond. Jaarlijks worden we door tienduizenden leerlingen bezocht en uit onderzoek weten we dat de vraag de komende jaren alleen maar groter en relevanter wordt.

Wijzelf en onze vele educatieve samenwerkingspartners vinden het belangrijk en urgent dat kinderen op een open manier met elkaar in gesprek gaan over religie. Het museum wil dé plek zijn waar leerlingen worden gestimuleerd om met een open blik naar elkaar en de wereld te kijken. De feesten en tradities die de kinderen thuis en op school vieren en de eeuwenoude voorwerpen in het museum, fungeren als haakje om kinderen te prikkelen in hun nieuwsgierigheid naar hun eigen achtergrond en die van hun klasgenoten.

Het museum biedt lesprogramma's aan over de middeleeuwen, het klooster en de Reformatie, voorbereidende lessen voor de examens kunst en de lesprogramma's Kunstbeschuwing en Identiteit. Ook worden tentoonstellingen in voorkomende gevallen opgenomen in het programma-aanbod voor het voortgezet onderwijs. Alle lesprogramma's werken volgens de I ASK-methode, waarbij de leerling centraal staat.

Primair onderwijs

Voor het primair onderwijs hebben we in 2023 een nieuwe leerlijn *Wie ben ik?* geïntroduceerd. Deze leerlijn gaat over identiteit en bestaat uit vier lessen. Daarnaast hebben onze *Feest!*-programma's een nieuw jasje gekregen. Eén van deze lessen, *Dans je mee*, is ook opgenomen in een lessenserie van Kunst Centraal. In het schooljaar 2023-2024 verwachten we circa tachtig schoolgroepen voor deze les in het museum.

Ook vond dit jaar het eerder genoemde debat *Weet wat je zegt* plaats, ditmaal voor de vijfde keer. Na een bloedstollende finale in het Utrechtse stadhuis won groep 8 van basisschool De Schakels uit Oudewater op 12 april de finale. In dit educatieprogramma duiken groepen 7 en 8 van basisscholen uit Utrecht en omgeving in maatschappelijke kwesties rondom vreedzaam samenleven. Moet je een bedelaar iets geven? Kunnen we discriminatie de wereld uit helpen door zwaarder te straffen? Moet een docent wel over religie praten in de klas? Met veel plezier en passie gaan de leerlingen daarover met elkaar in dialoog, waarbij ze op een aansprekende manier communicatieve vaardigheden en burgerschapscompetenties trainen.

Voortgezet onderwijs

Dankzij de steun van een anonieme financier konden we in 2023 ons lesaanbod voor het voortgezet onderwijs uitbreiden met aanbod voor het vmbo. Gerelateerd aan het overkoepelende thema *identiteit en imago* maakten we een nieuw programma over burgerschap en identiteit ontwikkeld voor het VMBO. Ook voegden we twee lessen aan het aanbod toe die specifiek voor het vmbo ontwikkeld werden: *'Onbetaalbaar? De waarde*

Foto Femke Lockefeer

van kunst' en 'Het geheim van de middeleeuwen'
Deze zijn vanaf 2024 te boeken door scholen.

MBO, HBO en WO

Voor het mbo initieerden we dit jaar voor het eerst een pilot. Dit deden we in samenwerking met vakschool Nimeto Utrecht, waarin we onderzoeken of we een burgerschapsproject kunnen opzetten dat raakvlakken heeft met ons succesvolle debatproject. Het doel is om dit programma jaarlijks aan te bieden en uit te breiden naar meer mbo-scholen.

Leerkrachten en docenten van hogescholen en universiteiten benaderen ons geregeld met een verzoek tot samenwerking. In plaats van steeds een programma op maat uit te denken, hebben we dit jaar een workshop ontwikkeld die aangepast kan worden aan het niveau van de groep. In dit programma komt aan bod hoe we lessen vormgeven, over welke kwaliteiten je als museumdocent moet beschikken en hoe je als leerkracht een samenwerking met een museum kunt aangaan.

Bijzondere educatieve activiteiten

Multizintuiglijke rondleidingen bij *Ode aan Antwerpen*

Hoe zou het voelen om een molensteenkraag te dragen? Hoe rook het in de Kathedraal van Antwerpen in de zestiende eeuw? Hoe ziet een Berkemeyerglas er eigenlijk uit? Voor de tentoonstelling *Ode aan Antwerpen* ontwikkelden we een multizintuiglijke rondleiding voor mensen met een visuele beperking. Met behulp van verschillende objecten, geuren, muziek en uitgebreide beschrijvingen van enkele schilderijen, kregen de deelnemers een goede indruk van de tentoonstelling. 'Door de gedetailleerde beschrijving van het schilderij en als aanvulling de geuren, stoffen, muziek en voorwerpen te ervaren die erop te zien zijn, heb ik nu een soort foto in mijn hoofd

van hoe het eruit moet zien. Dat vond ik zo bijzonder aan deze rondleiding!', aldus één van de deelnemers.

Nieuwkomers

Een nieuwe publieksgroep in de beleidsperiode 2021-2024 zijn nieuwkomers: mensen die om politieke, religieuze, economische of sociale reden recent naar Nederland zijn gekomen. Voor het bereiken van deze doelgroep en het opzetten van projecten werkt het museum samen met uiteenlopende partners. In 2023 heeft het museum verschillende lesprogramma's ontwikkeld en groepen mogen ontvangen. Zo verwelkomden we opnieuw het Marhabanproject van de Hogeschool Utrecht en organiseerden we structurele ontvangsten in samenwerking met taalschool Lest Best, Taal doet Meer, Welkom in Utrecht, de Voorkamer, Babel Taalcursussen en AZC Oog in Al. Bovendien zijn we een samenwerking aangegaan met Big Brothers Big Sisters – een organisatie die kinderen de kans geeft om uit hun buurt te komen met behulp van een buddy. Voor hun museum-bezoek hebben we in de tentoonstelling *Feest! Weet wat je viert* een programma aangeboden over identiteit. Dit werd mede mogelijk gemaakt door de bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Utrecht Museumdag

Al zestien jaar spant Museum Catharijneconvent zich in, in het verband van de Samenwerkende Utrechtse Musea (SUM) en Utrechtse woonzorgcentra van AxionContinu, om ouderen, en dan in het bijzonder mensen met dementie, in aanraking te brengen met kunst en erfgoed. Onder de noemer Vrijdag Museumdag ontvangen de deelnemende musea iedere vrijdag een groep ouderen. Wij verwelkomden het afgelopen jaar 21 groepen voor een inspirerende rondleiding.

Foto Lilian van Rooij

Soeffi tempel | Foto Femke Lockefeer

Publieksbereik

Doelgroepen

In 2023 werkte het museum voor verschillende doelgroepen. De focus op deze doelgroepen baseren we op marktonderzoek, de successen uit voorgaande jaren en het belang dat we hechten aan het bereiken van een breed en divers publiek:

- Tentoonstellingsbezoek: dit bestaat over het algemeen uit hoogopgeleide bezoekers ouder dan 55 jaar. Bij iedere tentoonstelling werken we aan verbreding van deze doelgroep met potentiële bezoekers binnen het onderwerp van de tentoonstelling.
- Onderwijsbezoek: door bezoek van schoolklassen of studenten in groepsverband is het museum in staat de jongere generatie te bereiken met de belangrijke boodschap dat religie betekenis heeft voor iedereen.
- Familiebezoek: met onze lesprogramma's en projecten rond feestdagen (Sint-Maarten, Sinterklaas, *De Mooiste Kerststal van Nederland* en *Feest! Weet wat je viert*) kunnen we kinderen met hun (groot)ouders in het museum ontvangen.
- Dagjesmensen: het museum richt zich met *De Mooiste Kerststal van Nederland* en met de partners van het *Grootste Museum van Nederland* op mensen die een dagje een stad gaan bezoeken. Hiermee bereiken we een grote groep mensen die geen reguliere museumbezoekers zijn.
- Nieuwkomers: Via begeleid bezoek ontvangen we bezoekers die nog niet zo lang in Nederland zijn. We werken hierin samen met koepels.
- Ouderen minder mobiel: In samenwerking met de Utrechtse Musea werken we in de projecten

Museum voor 1 dag en Vrijdag Museumdag, voor de ouderen doelgroepen die minder mobiel zijn. We faciliteren het gehele bezoek naar het museum of brengen een bezoek in verzorgingstehuizen.

Identiteiten en bereik

We monitoren de samenstelling van ons publiek. Zoals in eerdere jaren keken we ook in 2023 naar hoe we de bezoekersidentiteiten, zoals geformuleerd door prof. dr. John Falk, konden inzetten voor onze museale activiteiten. De verschillende identiteiten helpen ons om keuzes te maken in de verhaallijn van tentoonstellingen en de vorm en inhoud van kennisoverdracht. In 2022 deden we nader onderzoek naar de motivatie van onze bezoekers om naar het museum te komen. In 2023 gebruikten we deze resultaten om de kennis over en het werken met deze identiteiten nog dieper binnen de organisatie te verankeren – zeker als het gaat om tijdelijke tentoonstellingen is het werken met deze identiteiten het afgelopen jaar gemeengoed geworden.

Aansluitend bij de verschillende identiteiten gebruiken we verschillende communicatiekanalen. De corporate website mocht in het afgelopen jaar 475.525 bezoekers verwelkomen. Op Facebook heeft het museum 19.100 volgers, op X 2.846 en op Instagram 6.519. Met LinkedIn bereiken we 4.730 van onze zakelijke contacten. Via onze digitale nieuwsbrief houden we 14.000 bezoekers op de hoogte van onze activiteiten.

Tentoonstelling Fashion for God, | Foto Cindy Bakker

Collectie en kennisontwikkeling

Inleiding

Museum Catharijneconvent beheert, verzamelt en ontsluit de belangrijkste collectie kunst- en cultuurhistorische voorwerpen en kunstwerken van het Nederlands christelijk erfgoed. Dit geeft het museum een nationale taak. Door de kunst-historische waarde van de Rijkscollectie heeft het museum bovendien een internationaal belang. Het museum werkt op basis van het Collectieplan 2021-2024.

Voorwaardelijk bij het realiseren van de ambities en doelstellingen van het museum is het handhaven van het hoge niveau van beheer en behoud van de collectie. Zo heeft Museum Catharijneconvent een registratiegraad van 100%. Restauratie en expositie gaan bij het museum hand in hand; tentoonstellingen zijn de directe aanleiding om voorwerpen te laten restaureren.

In 2023 vierde Museum Catharijneconvent een belangrijk jubileum: de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters bestond tien jaar! In 2013 werden de taken, het archief, de bibliotheek en de database van de toenmalige Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland overgedragen aan het museum. Het ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kende het museum daarmee de titel 'kenniscentrum' toe. De verantwoordelijkheid van het museum werd daarmee groter dan het beheren en presenteren van de rijkscollectie. Vanaf 2013 ondersteunt het museum namelijk kerken en kloosters in het beheer en onderhoud van hun religieuze interieurs en collecties. Onze specialistische kennis is beschikbaar voor de duizenden gebedshuizen die ons land rijk is.

Aanwinsten

Museum Catharijneconvent hanteert een uiterst selectief aanwinstenbeleid. In 2023 zijn er zes aanwinsten aan de collectie toegevoegd wat resulteerde in 28 objectregistraties in de collectiedatabase. De aanwinsten symboliseren kantelmomenten in de geschiedenis, zijn representatief voor geloofsbeleving in kerken in Nederland of het zijn bijzondere kunstwerken die een nieuw of ondervetegenwoordigd verhaal toevoegen aan de collectie.

- *Toga met bef van ds. Thea Barnard*, de eerste vrouwelijke dominee in de Nederlandse Hervormde Kerk (1968).
- *Ambtskostuum ds. Piet Blok*, dominee in de Gereformeerde Gemeenten tussen 1959 en 2003. Het kostuum is representatief voor reformatorische dominees in de twintigste eeuw.
- *Russisch-orthodoxe lijkwade*, representatief voor hedendaagse teraardebestelling in de Russisch orthodoxe kerk.
- *Anna met jonge Maria* (1909), neogotisch sculptuur door Ferdinand Langenberg, aangeboden door de parochie HH. Twaalf Apostelen te Zutphen, vanwege sluiting van de kerk.
- Emma Lesuis, *Halleluja*, (2022), video-installatie in opdracht gemaakt voor de tentoonstelling *Gospel* en daarna toegevoegd aan de museumcollectie.
- Iris Kensmil, *The contribution of Henrietta Lacks* (2023), portret gemaakt in opdracht voor de tentoonstelling *De Schepping van de Wetenschap* en toegevoegd aan de museumcollectie.

Restauraties

Ten behoeve van de tentoonstelling *Fashion for God* zijn de meeste van de textilia uit de kerncollectie textiel geconserveerd en gerestaureerd. Er zijn veel ingrepen gepleegd om de gewaden te kunnen tentoonstellen, met name versteviging van de sluiting en de schouderpartijen. Deze restauraties zijn mede mogelijk gemaakt dankzij het ir. Frank N. Vroom Fonds. Voor de tentoonstelling *Ode aan Antwerpen* zijn onder andere de schilderijen *Isaak zegent Jacob* door Joachim Beuckelaer (BMH s76) en *Josef en de vrouw van Potifar* door Pieter Coecke van Aelst I (RMCC s21) gerestaureerd. Met steun van de Vereniging Rembrandt, mede namens haar J.G. van Oord Fonds, en donateurs van het museum werd het paneel *De Kruisiging* van de Meester van de Bewening van Christus te Lindau gerestaureerd. Het kunstwerk werd geselecteerd en presentabel gemaakt voor de tentoonstelling *Body Language. Het lichaam in de middeleeuwse kunst* (2020/2021). Het werk werd hierbij grondig onderzocht. De behandeling werd in 2022 voortgezet en in 2023 voltooid.

Collectiemobiliteit

Museum Catharijneconvent streeft ernaar ruimhartig om te gaan met bruikleenverzoeken. In totaal leenden we in 2023 47 voorwerpen uit aan zestien verschillende instellingen. We zijn er trots op dat de topstukken ABM bi751, ABM h2 en ABM h3 uit de collectie van Museum Catharijneconvent deel uitmaakten van de prestigieuze tentoonstelling *Het jaar 1000* van het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden.

Klimaatmarges

In 2023 zijn naar aanleiding van de 'Klimaatverklaring voor Erfgoedorganisaties' uitgangspunten voor klimatologische omstandigheden in de museale ruimtes verruimd. Concreet betekent dit dat het musea toegestaan is om te werken met een

bandbreedte in de metingen, in plaats van met een vast ijkpunt. Een pilotperiode van enkele maanden liet zien dat de lichte schommelingen in het klimaat geen schade toebrengen aan de collectie en dat ze een grote energiebesparing opleveren. Op basis hiervan hebben we de pilot omgezet naar een nieuwe beheersvorm in onze museumzalen. De nieuwe uitgangspunten hebben we ook doorgevoerd in de voorwaarden voor uitgaande bruiklenen.

Hedendaagse kunst

Het beleidsterrein van het museum op het gebied van moderne en hedendaagse kunst heeft in 2023 veel aandacht gekregen. Door de toekenning van een conservatoren stipendium van het Cultuurfonds kon conservator dr. Lieke Wijnia, inmiddels hoofd Onderzoek en Bibliotheek, in 2023 onderzoek doen naar de aanwezigheid van moderne en hedendaagse kunst met christelijke thematiek in de Collectie Nederland. Dit onderzoek vormde het fundament van een nieuw collectiebeleid voor moderne en hedendaagse kunst in Museum Catharijneconvent. In 2023 kende het Mondriaan Fonds een Bijdrage Collectieprogramma's toe. Met deze bijdrage kan Museum Catharijneconvent haar collectie gaan versterken met hedendaagse kunst die de diversiteit van het christendom weerspiegelt en bezoekers een meervoudig perspectief biedt op de belangrijke thema's van deze tijd. Daarbij werken we inhoudelijk samen met Museum Krona in Uden vanuit een gedeelde visie op het belang van het verzamelen en presenteren van hedendaagse kunst met christelijke thematiek. De benodigde eigen bijdrage hiervoor is mogelijk gemaakt dankzij een ruimhartige toezegging van de Van Baaren Stichting. Daarnaast is de in 2022 toegezegde meerjarige bijdrage van de Vermeulen Brauckman Stichting van grote betekenis voor de verwerving van hedendaagse kunst met bijbelse thematiek in het museum.

Foto Thijs Rooijmans

Internationale kerken

Het verhaal van de kunst en cultuur van het christendom in Nederland is niet compleet zonder de invloed van migratie hierop te laten zien. Er zijn bijna een miljoen migrantenchristenen in Nederland. En hoewel het Nederlandse religieuze landschap hierdoor sterk wordt beïnvloed, is dit amper zichtbaar in het publieke domein. Door een samenwerking tussen Museum Catharijneconvent en Samen Kerk in Nederland, met steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie, de Van Baaren Stichting en het VSBfonds, werkt Madelon Grant als *embedded* conservator internationale kerken mee aan tentoonstellingen en de collectiepresentatie. Ze is bovendien medeverantwoordelijk voor de totstandkoming van de publicatie *Wereldkerken in Nederland* (te verschijnen mei 2024), waarin kerkinterieurs van migrantenkerken en internationale kerkgemeenschappen centraal staan.

Om de focus op internationale kerken meer kracht bij te zetten, richtte erfgoedsspecialist Laura Mavrichi zich expliciet op Oosters- en Oriëntaals-Orthodoxe interieurs en collecties. Met financiële steun vanuit het landelijk Programma Toekomst Religieus Erfgoed van de RCE (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) en de A.A. Brediusstichting, startte ze in 2023 een onderzoek naar iconostasen in Nederland: de kenmerkende iconenwand in orthodoxe kerken is een bekend gegeven, maar roept ook veel vragen op rondom iconografie, materialiteit, plaats van vervaardiging en identiteitsvorming van de geloofsgemeenschap.

Onderzoek en valorisatie

Het museum is een plek van kennisdeling. We ontsluiten de eigen collectie voor het algemene publiek, voor vakgenoten en voor wetenschappers. Voor kerkelijke eigenaren ontsluiten we ook de afzonderlijke collecties van kerken en kloosters via de onlinedatabase *Kerkcollectie Digitaal*, waarin

320.000 objectrecords geregistreerd staan. Kennis over deze collecties in situ delen we volgens zorgvuldig overeengekomen protocollen ook met wetenschappers en gemeentelijke overheden. In 2023 ontvingen 57 burgerlijke gemeenten een waardenstelling van de religieuze interieurs binnen hun gemeentegrenzen, om die informatie – in samenspraak met de kerkelijk eigenaars – te kunnen meewegen in de kerkenvisie die ze samenstellen. Onze bibliotheek is een belangrijke bron voor onderzoekers binnen en buiten het museum. Het museum biedt – bijvoorbeeld middels tentoonstellingen en lezingen – ook een belangrijke vorm van valorisatie van wetenschappelijk onderzoek. Het onderzoek van museummedewerkers vindt geregeld zijn weg naar publicaties buiten het museum.

Herijking Handreiking

Onder de noemer *Herijking Handreiking* organiseerden de erfgoedsspecialisten van Museum Catharijneconvent in 2023 verschillende bijeenkomsten met kerkeigenaren, vertegenwoordigers van de verschillende kerkgenootschappen, overheidspartners en erfgoedprofessionals. De insteek was om de richtlijnen die deze partijen in 2011 overeenkwamen, aangaande de waardenstelling en herbestemming van religieus erfgoed, opnieuw onder de loep te nemen. Het grote aantal kerken en kloosters dat de liturgische functie verliest vereiste een aanscherping van de richtlijnen. De dialogen leidden tot *Aanvullende richtlijnen bij de Handreiking Roerend Religieus Erfgoed*, die in december 2023 gepresenteerd werden en direct geëffectueerd in de werkzaamheden die de erfgoedsspecialisten in opdracht van kerk en overheid uitvoeren. De financiering om deze exercitie te kunnen uitvoeren verkregen we vanuit het *Programma Toekomst Religieus Erfgoed* van de RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

Onderzoek liturgisch textiel

Tussen 2013 en 2023 voerde Richard de Beer, erfgoedsspecialist van het museum, een uitvoerig onderzoek uit naar liturgische gewaden uit de zeventiende en achttiende eeuw. Het onderzoek leverde verrassende inzichten op over hoezeer paramenten in de zeventiende eeuw identiteitsdragers waren; de onderdrukte katholieke kerk greep in de vorm en iconografie van de paramenten terug op de periode van de late middeleeuwen, de periode van de onverdeelde kerk. Verder toonde het onderzoek aan dat vrouwen, uit gemeenschappen van zogenaamde kloppen, na de Reformatie een cruciale rol hadden in de totstandkoming van de liturgische gewaden. Op 9 juni 2023 verdedigde Richard zijn proefschrift en behaalde de doctorsgraad. In september 2023 opende de tentoonstelling *Fashion for God*, die gebaseerd is op dit onderzoek.

Internationale samenwerking

Op basis van de internationale kracht van onze collectie en onze rol als kenniscentrum, werken we samen met partners in binnen- en buitenland. In 2023 vonden onder andere de volgende samenwerkingen plaats:

- Museum Catharijneconvent is partner in het Europese netwerk van musea met middeleeuwse collecties, genaamd Réseau des Musées d'Art Médieval de l'Europe, waaronder Musée de Cluny (Parijs) en Museum Schnütgen (Keulen).
- Het museum werkt samen binnen diverse onderzoeksprojecten bijvoorbeeld rond de MARKS ON ART-database (onder meer met het RKD) en het lexicon *Antwerpse goud- en zilvermerken 1456-1798* (onder meer met DIVA Museum Antwerpen).
- Conservatoren en erfgoedsspecialisten van Museum Catharijneconvent zijn lid van CODART Dutch en Flemish Art in Museums Worldwide,

waarbij zij een actieve rol spelen bij congressen in de vorm van lezingen en kennisuitwisseling.

- Het museum is lid van de Deutschsprachige Arbeitsgemeinschaft Kirchlicher Museen und Schatzkammern.
- Het museum is full member van de Europese netwerkorganisatie Future for Religious Heritage (FRH).
- Het museum is, samen met het Rijksmuseum, het Mauritshuis, Kunstmuseum Den Haag en het Van Gogh Museum, lid van de International Exhibition Organisation, een internationaal netwerk van musea waarbinnen kennis over tentoonstellingen wordt uitgewisseld.

Talentontwikkeling

De kennis van de inhoudelijke staf van Museum Catharijneconvent is specialistisch. Dat maakt het vaak noodzakelijk om talent zelf op te leiden. Voor de kennisborging en –ontwikkeling, in zowel Museum Catharijneconvent als in Nederland, is talentontwikkeling van groot belang. Op de verschillende afdelingen worden junior-medewerkers opgeleid en begeleid. Op de afdeling Onderzoek en Bibliotheek van Museum Catharijneconvent is bijvoorbeeld de talentontwikkelingsplek van junior-conservator middeleeuwen ingesteld. Naast algemene taken ten behoeve van de eigen collectie, draagt de junior-conservator bij aan de ontwikkeling van tentoonstellingen en het onderhouden en versterken van het netwerk met internationale musea. Verder heeft Museum Catharijneconvent in 2023 een rol gespeeld in de ontwikkeling van stagiairs op onder andere de afdelingen Onderzoek en Bibliotheek, Publiek en Educatie en Collectiebeheer. We begeleidden hen in hun professionele en persoonlijke groei. Dit jaar hebben we bovendien regelmatig groepen studenten

ontvangen, waaronder van de Universiteit van Utrecht, de Reinwardt Academie en de Theologische Universiteit Kampen. Onze conservatoren en erfgoedsspecialisten worden daarnaast geregeld uitgenodigd voor het geven van gastcolleges. Deze interacties dragen niet alleen bij aan de educatieve missie van ons museum, maar versterken ook de verbinding tussen academische instellingen en het museum. Deze verbinding met het academische werkveld onderstreept ons streven om kennis-uitwisseling over het culturele erfgoed van het christendom te stimuleren.

Verbouwing en herinrichting

In 2023 werd op volle kracht doorgewerkt aan de voorbereidingen voor de geplande verbouwing. Vanwege de grote belangstelling voor onze tentoonstellingen en om onze onderwerpen ook in de toekomst te kunnen belichten moeten we verbouwen. Dit is hét moment om ons gebouw voor de komende generaties te laten schitteren. Door de verbouwing kunnen we:

- Verduurzamen en vergroenen;
- De bezoekersbeleving verbeteren en het museum als ontmoetingsplaats kracht bijzetten;
- Speciaal voor het onderwijs de gedroomde nieuwe collectiepresentatie maken;
- Meer en betere ruimte creëren voor een doorlopend programma van tijdelijke tentoonstellingen;
- En niet in de laatste plaats: het prachtige middeleeuwse complex centraal stellen en behouden voor volgende generaties.

Toonaangevende architectuur

We zijn er trots op dat het internationaal geroemde architectenbureau KAAAN Architecten het ontwerp voor het vernieuwde museum maakt. Met het ontwerp lossen ze de logistieke knopen in het gebouw op en wordt het gebouw toegankelijker. De historische architectuur, die uitvoerig onderzocht wordt door Origin Architecture & Engineering, zal, veel meer dan nu het geval is, onderdeel van de bezoekersbeleving zijn. Uitnodigende hedendaagse toevoegingen aan de architectuur, waaronder een nieuwe hoofdingang, een nieuwe noordelijke galerij in de pandhof en een nieuw tentoonstellingsgebouw op het binnenplein, dragen bij aan de ervaring. We voegen een passende en duidelijk eigentijdse laag

toe én bouwen voort op de belangrijke kwaliteiten van het kloostergebouw.

Topstukken laten schitteren

De nieuwe collectiepresentatie op beide verdiepingen van het kloostergebouw is dé plek waar onze topstukken zullen schitteren. In samenwerking met vormgever OPERA Amsterdam en designbureau Studio Louter, werken we aan een aantrekkelijke tentoonstelling voor jong en oud, waar onze bezoekers geraakt worden door schoonheid, verhalen en nieuwe inzichten. Uniek is onze keuze om de vaste collectiepresentatie primair te maken voor en in co-creatie met het onderwijs: een van de meest diverse, uitdagende en interessante doelgroepen die er bestaan.

Ontwerptraject

In 2023 hebben we zowel de fase van het schetsontwerp als de fase van het voorlopig ontwerp afgerond. Het ontwerpteam is uitgebreid met een constructeur (WSP), installatieadviseur (Huisman en Van Muijen), bouwfysicus (LBPSight) en lichtadviseur (BeersNielsen). Daarnaast is ook kostenadviseur IGG in elke fase nauw betrokken. In september 2023 zijn we gestart met het definitief ontwerp. De verwachting is dat we, na het afronden van deze fase en het doorlopen van de vergunningaanvragen, in de zomer van 2024 kunnen starten met het technisch ontwerp.

Ook zijn we in 2023 gestart met het ontwerptraject van de museumtuinen. Arjan Boekel is gekozen als landschapsarchitect. De tuinen vormen een eenheid met de historische gebouwen van het museum-complex.

Met de herinrichting van de tuinen willen we deze unieke buitenruimtes in het stadscentrum transformeren tot een betekenisvolle en inspirerende plek, die de rijke geschiedenis en de toekomst van het museum recht doet.

Aanvullende onderzoeken en advies

In 2023 hebben we, in aanvulling op alle bouwhistorische en bouwfysische onderzoeken, Tauw en BAAC (bureau)onderzoek laten doen naar respectievelijk flora en fauna en archeologie. Daarnaast heeft OOMadvies, mede op verzoek van de RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) en OCW (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), de verduurzaming van onze gebouwen onderzocht en werd bodemonderzoek verricht door RB Geo BV. Museum Catharijneconvent heeft daarnaast advies ingewonnen bij Stichting Accessibility, onderdeel van Bartiméus, over specifieke vraagstukken rondom toegankelijkheid van ons gebouw. De resultaten van al deze onderzoeken gebruiken we als extra input voor de verdere uitwerking van de ontwerpen.

In gesprek met de omgeving

Museum Catharijneconvent heeft ook in 2023 veel aandacht besteed aan dialoog met alle betrokkenen bij de verbouwing. Er vonden gesprekken plaats met het parochiebestuur en de locatieraad van de naastgelegen Catharinakathedraal, de buurtbewoners van het museum en de Theologische Faculteit (buren van het museum). We organiseren regelmatig lezingen en rondleidingen over de verbouwing voor waarbij we regelmatig samenwerking zoeken met historische vereniging Oud Utrecht. Ook is er gesproken met de Commissie Cultureel Erfgoed van Oud Utrecht, Bond Heemschut en het Cuypersgenootschap, met Hubert-Jan Henket (de architect van de vorige verbouwing) en Francesco Veenstra (de rijksbouwmeester).

Daarnaast onderhoudt het museum nauwe banden met het ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en met andere rijksmusea met betrekking tot verduurzaming van gebouwen. Uiteraard informeren we ook regelmatig de vrienden en donateurs van het museum, de museum-bezoekers en de besturen van de collectie-stichtingen die aan het museum zijn verbonden. In 2023 is uitgebreid gesproken met de erfgoed- en stedenbouw-specialisten van de Gemeente Utrecht, de RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) en het Atelier Rijksbouwmeester. Samen vormen deze experts het Kwaliteitsteam. Dit team komt maandelijks bij elkaar om samen met de architecten en het museum te spreken over de verbouwing en de monumenten. In aanloop naar het vergunningen-traject spreken we daarbij nog met de afdelingen mobiliteit, ecologie, landschap, archeologie en klimaatadaptatie van de Gemeente Utrecht.

Financiering verbouwing

Zoals vermeld aan het eind van 2022 stelden de verhoogde bouwkosten en rentepercentages ons voor uitdagingen voor wat betreft de financiering van de verbouwing. In 2023 hebben we – uitgaande van de huidige situatie – steeds heel bewust het evenwicht gezocht tussen noodzakelijke, esthetische en gewenste ingrepen. Dit zullen we in elke fase blijven doen.

Bedrijfsvoering en financiën

Organisatie

Het museum gaf in 2023 uitvoering aan dit doel met 68 medewerkers in dienstverband voor het museum met een totaal van 58,8 fte. Aan het museum waren 30 museumdocenten verbonden. Daarnaast mocht het museum zich verheugen in een groep van bijna vijftig vrijwilligers in het entreegebied, binnen het team van Erfgoed in Kerken en Kloosters en in de bibliotheek (en meer dan 1.500 vrijwilligers binnen het Grootste Museum van Nederland).

Museumgebouw

Museum Catharijneconvent werkt met een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Dit is opgesteld in 2021 en heeft een doorkijk van tien jaar. In 2023 zijn de volgende noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd:

- We startten met de implementatie van klimaatbeheersingssysteem Dyseco: dit systeem helpt ons om de energielasten te verlagen en de levensduur van onze installaties juist te vergroten. De afronding van deze werkzaamheden staat gepland voor 2024.
- De verlichting van de tentoonstellingszalen op de begane grond van het kloostergebouw werd vervangen door ledverlichting.
- We hebben in kantoren, facilitaire ruimtes en ook enkele publieksruimtes aanwezigheidsdetectie aangebracht: wanneer er niemand is, gaat de verlichting uit.
- Ons camera- en beveiligingssysteem kreeg in 2023 een upgrade.

Museum Catharijneconvent hecht vanzelfsprekend grote waarde aan verduurzaming van het complex. De implementatie van een nieuw klimaat-beheersingssysteem, de toepassing van klimaat-marges en het gebruik van ledverlichting in een groot deel van het gebouw dragen positief bij aan verduurzaming. Verder wordt duurzaamheid in alle beslissingen aangaande de geplande verbouwing meegewogen om op die manier bij te dragen aan het voldoen aan de klimaatwet. Museum Catharijneconvent is hiervoor afhankelijk van duurzaamheids-financiering van het ministerie van OCW.

Digitale faciliteiten

Het afgelopen jaar heeft Museum Catharijneconvent veel digitale ontwikkelingen doorgemaakt, die het werken voor het museum op grote schaal vergemakkelijken en plezieriger maken. We hebben in 2023 een nieuwe IT-partner geselecteerd – Tosch – en hebben alle voorbereidingen in gang gezet om in samenwerking met hen onze IT-omgeving te hernieuwen in 2024. Daarnaast vormt AFAS Software een belangrijke basis van onze digitale infra-structuur, wat we dan ook blijven doorontwikkelen. Afgelopen jaar hebben we stappen gezet op verbeteringen en stroomlijnen van met name donateurs- en HR-administratie.

Financien

Resultaat

Museum Catharijneconvent realiseert over 2023 een negatief exploitatieresultaat van € 616.154. Het genormaliseerde exploitatieresultaat bedraagt € 14.301 positief. Het negatieve exploitatie-resultaat wordt veroorzaakt door kosten, die gefinancierd worden uit eerder gevormde bestemmingsreserves (o.a. ten behoeve van de aanstaande verbouwing).

Vermogenspositie

He totale eigen vermogen is vanwege de benutting van eerder gevormde bestemmingsreserves gedaald met ruim € 600.000 tot € 1.563.378. Het weerstandsvermogen (algemene reserve) is desondanks licht gestegen tot een bedrag van € 668.861 (2022: € 654.561).

Risicomanagement

Uiteraard voert het museum een gedegen risicobeleid. De belangrijkste risico's vormen tegenvallende publieks- en fondsenwerfinkomsten. Wat betreft de overige financiële risico's hanteert het museum een zeer terughoudend beleid. Het museum kent – met uitzondering van een eventuele grote buitenlandse kunstaankoop – een beperkt valuta-risico en door het overzichtelijke aantal opdrachtgevers een beperkt kredietrisico.

Toekomst

De kunst en het erfgoed van het christendom blijven van onschatbare waarde, zowel nu als in de jaren die volgen. Met de aanstelling van een nieuwe directeur in 2024, Josien Paulides, en het aanbreken van een nieuwe beleidsperiode, zetten we koers naar een toekomst waarin we ons richten op de groei en verdere professionalisering van het museum.

We staan aan de vooravond van een belangrijke verbouwing, die ons museum toekomstbestendig zal maken en de bezoekerservaring aanzienlijk zal verbeteren. Deze verbouwing is een cruciale stap in onze groeiambities, die niet alleen gericht zijn op het verhogen van het aantal bezoekers, maar ook op het verdiepen van de impact die we hebben op onze gemeenschappen, zowel lokaal en regionaal als nationaal.

Daarnaast bereidt het museum zich voor op een periode van tijdelijke sluiting wegens de geplande verbouwing in 2025-2027. Gedurende deze tijd zetten we ons in om onze zichtbaarheid te behouden en verbinding te blijven zoeken met ons publiek. We zullen op innovatieve wijze verkennen hoe we onze collectie en activiteiten tijdens die periode toegankelijk gaan maken, zodat we, ondanks de fysieke sluiting, de levendige en betrokken gemeenschap rond het museum kunnen blijven onderhouden.

We blijven ons dus inzetten voor het bereiken van een breed en divers publiek. Hierbij streven we naar samenwerking, op een gelijkwaardige basis, met verschillende gemeenschappen. Een inclusief programma-aanbod dat relevant en toegankelijk is voor een breed spectrum aan bezoekers staat hierbij aan de basis.

We zijn ons bewust van de noodzaak tot duurzaamheid en digitalisering. In 2023 zijn hiervoor stappen gezet op een route die we in 2024 zullen voorzetten. Deze aspecten blijven een speerpunt in ons beleid, naast het continueren van onze inspanningen om de kwalitatieve en kwantitatieve impact van ons museum verder te vergroten.

Vereniging Vrienden, Fonds Museum Catharijneconvent en begunstigers

Fonds Museum Catharijneconvent

Het jaar 2023 stond in het teken van genereuze schenkingen uit nalatenschappen, erfstellingen en legaten aan Fonds Museum Catharijneconvent. Het is mede dankzij de steun van de vele trouwe Vrienden van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent en de donateurs van het Fonds Museum Catharijneconvent dat presentaties, onderwijsprogramma's en restauraties van Museum Catharijneconvent gerealiseerd kunnen worden. Het bestuur dankt postuum de heer Dick Moesbergen voor zijn nalatenschap aan Fonds Museum Catharijneconvent. Daarnaast spreken we onze dankbaarheid uit aan de heer en mevrouw Cusell-Van der Lecq, waarvan het Fonds Museum Catharijneconvent in 2023 een legaat heeft ontvangen. We herdenken en danken ook de heer Bert Twaalfhoven, die jarenlang met grote betrokkenheid bijdroeg aan het conservatorschap van Micha Leeflang.

We willen onze bijzondere dank uitspreken aan de familie Van Oord voor hun voortdurende en meerjarige steun, die essentieel is voor het J.G. van Oord Jzn. conservatorschap voor het Nederlands protestantisme. Dit belangrijke conservatorschap wordt met veel toewijding vervuld door Rianneke van der Houwen. Ook zijn we de heer Frank Vroom zeer erkentelijk voor zijn bijdrage in 2023 aan de restauratie van bijzondere stukken kerkelijk textiel uit de collectie vanuit het ir. Frank N. Vroom Fonds. Mede hierdoor was het mogelijk om deze stukken te

laten zien op de tentoonstelling *Fashion for God*. Uiteraard danken we ook alle andere donateurs van Fonds Museum Catharijneconvent die met hun schenkingen de totstandkoming van de tentoonstelling *Fashion for God* mogelijk hebben gemaakt in 2023.

Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

Na de coronajaren hebben we in 2023 onze trouwe Vrienden weer kunnen treffen in het museum en daarnaast hebben 107 nieuwe Vrienden zich aangemeld. Hierdoor is ons ledenaantal dit jaar gestegen van 2027 naar 2060. We heten alle nieuwe Vrienden van harte welkom en danken de Vrienden die de vereniging al langer steunen. De inkomsten van de vereniging waren iets hoger dan begroot, mede dankzij de stijging van het ledenaantal. In 2023 ondersteunde de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent met groot genoegen de totstandkoming van de tentoonstelling *Ode aan Antwerpen. Het geheim van de Hollandse meesters*. Op de jaarlijkse Vriendendag werd deze tentoonstelling met grote belangstelling bezocht. Daarnaast heeft de Vereniging Vrienden een donatie gedaan ten behoeve van de Napolitaanse Kerststal.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 2023 stelde het bestuur een lichte stijging van de contributie voor van de lidmaatschappen Word Vriend en Samen Vriend. Hiermee werd unaniem

ingestemd. De contributie van het Kloostervriend-lidmaatschap blijft ongewijzigd, aangezien deze pas sinds 2021 bestaat. Met ingang van het contributiejaar 2024 is deze verhoging ingegaan.

Begunstigers

In 2023 hebben we verschillende belangrijke mijlpalen bereikt bij het werven van fondsen voor de vele projecten en activiteiten van het Museum Catharijneconvent. In het bijzonder danken we onze trouwe partner, de VriendenLoterij. Naast genereuze bijdragen van het Mondriaan Fonds, de Van Baaren Stichting en het K.F. Hein Fonds, heeft het museum bijdragen ontvangen van een aantal fondsen en stichtingen die het museum voor het eerst steunden.

De A.A.Brediusstichting is een meerjarig partnerschap aangegaan met het museum ter ondersteuning van de ontwikkeling van het kennisgebied van het oosters- en oriëntaals-orthodoxe christendom en erfgoed in Nederland. Tot onze grote vreugde heeft Mondriaan Fonds onze aanvraag voor een meerjarige bijdrage voor de regeling collectieprogramma's toegekend. Samen met de toezeggingen van de Van Baaren Stichting en die van de Vermeulen Brauckman Stichting uit 2022 (via Fonds Museum Catharijneconvent), wordt het mogelijk om in de komende jaren de collectie te verrijken met hedendaagse kunst die de diversiteit en dynamiek van het christendom weerspiegelt in Nederland. Tot slot willen we de bijdragen voor de

vergoeding van het busvervoer van schoolgroepen voor *Feest! Weet wat je viert* vermelden. Zowel de Stichting ter Bevordering van Katholiek Bijzonder Onderwijs als de Van Baaren Stichting hebben in 2023 besloten om opnieuw meerjarig hieraan bij te dragen.

Museum Catharijneconvent dankt alle financiers die ruimhartig hebben bijgedragen aan de projecten in 2023.

Verkorte jaarrekening Museum Catharijneconvent

Balans per 31 december 2023 (Na resultaatbestemming)

Activa	31-12-2023 €	31-12-2022 €	Passiva	31-12-2023 €	31-12-2022 €
Materiële vaste activa	1.348.598	1.452.136	Algemene reserve	668.861	654.561
Financiële vaste activa	3.500	17.500	Bestemmingsreserves	894.517	1.524.971
Totale vaste activa	1.352.098	1.469.636	Totale eigen vermogen	1.563.378	2.179.532
Vorraden	154.795	130.173	Aankoopfonds	494.577	535.027
Vorderingen	1.912.039	2.204.311	Voorzieningen	429.609	391.941
Liquide middelen	9.070.503	9.093.039	Langlopende schulden	7.380.724	6.814.553
Totale vlottende activa	11.137.337	11.427.523	Kortlopende schulden	2.621.147	2.976.106
Totale activa	12.489.435	12.897.159	Totale passiva	12.489.435	12.897.159

Categoriale exploitatierekening over 2023

Baten	realisatie 2023 €	begroting 2023 €	realisatie 2022 €
Directe inkomsten			
Publieksinkomsten	898.134	863.750	627.560
Overige directe inkomsten	192.202	240.000	153.868
Totaal directe inkomsten	1.090.336	1.103.750	781.428
Indirecte inkomsten	39.650	60.000	30.000
Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	585.248	435.688	723.071
Private middelen - bedrijven	-	-	-
Private middelen - private fondsen	468.653	490.000	661.848
Private middelen - goede doelenloterijen	1.257.950	1.038.500	733.668
Totaal bijdragen uit private middelen	2.311.851	1.964.188	2.118.587
Totaal eigen inkomsten	3.441.837	3.127.938	2.930.015
Baten in natura	-	-	-
Subsidies			
Totaal structureel OCW	5.868.568	6.473.335	5.043.147
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	3.484.263	3.434.129	3.270.599
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.623.631	2.289.477	1.058.520
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	760.674	749.729	714.028
OCW: Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	-	-	-
Totaal structureel Provincie	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-
Totale structurele subsidies	5.868.568	6.473.335	5.043.147
Incidentele publieke subsidies	366.019	273.236	663.897
Totaal subsidies	6.234.587	6.746.571	5.707.044
Totale baten	9.676.424	9.874.509	8.637.059

Lasten	realisatie 2023 €	begroting 2023 €	realisatie 2022 €
Personeelslasten	5.231.409	4.926.486	4.678.594
Huisvestingslasten	1.208.976	1.550.330	919.147
Afschrijvingen	293.042	351.865	277.373
Aankopen	40.450	50.000	64.000
Overige lasten	3.794.524	3.746.995	2.987.593
Totale lasten	10.568.401	10.625.676	8.926.707
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-891.977	-751.167	-289.648
Saldo rentebaten en -lasten	235.373	-2.500	137
Mutatie aankoopfonds	40.450	50.000	-
Exploitatieresultaat	-616.154	-703.667	-289.511

Toelichting op het resultaat

Exploitatieresultaat	-616.154	-289.511
Correcties voor bijzondere resultaten:		
Mutatie bestemmingsreserve COVID-19	349.080	182.138
Mutatie bestemmingsreserve Verbouwing en Herinrichting	277.404	128.897
Resultaat herinrichting vaste presentatie 2005	3.971	3.971
Daadwerkelijke reguliere exploitatieresultaat	14.301	25.495

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

Deze jaarrekening heeft betrekking op de per 1 januari 1995 verzelfstandigde stichting Museum Catharijneconvent te Utrecht. De stichting ontvangt een bekostigingsbijdrage voor het beheer en behoud van de collectie en instandhouding van het gebouw. Daarnaast ontvangt destichting een subsidie voor publieksactiviteiten. Tevens worden inkomsten verworven door entreegelden, huuropbrengsten, sponsorgelden, bijdragen en schenkingen. De stichting presenteert en beheert de Rijkscollectie die op basis van de beheersovereenkomst met de Staat aan de Stichting is toevertrouwd.

Handboek Verantwoording Cultuursubsidies 2021-2024

Met ingang van 1 januari 2021 is het Handboek instellingen Erfgoedwetsubsidies subsidieperiode 2021-2024 van kracht. De richtlijnen hierin sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (Boek 2, Titel 9) alsmede de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving (RJ 640, organisaties zonder winstoogmerk). De jaarrekening van Stichting Museum Catharijneconvent is opgesteld met inachtneming van de bepalingen in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024. De begroting is gebaseerd op de door de minister goedgekeurde meerjarenbegroting 2021-2024.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

De Stichting Museum Catharijneconvent is gevestigd op Lange Nieuwstraat 38, 3512 PH te Utrecht. De stichting is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41187306.

Schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het vereiste inzicht noodzakelijk, is de aard van deze oordelen en schattingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Aan de stichting verbonden partijen betreffen:

- Stichting Fonds Museum Catharijneconvent

- Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent
- Beide verbonden partijen hebben een zelfstandig en onafhankelijk bestuur, waardoor geen overwegende zeggenschap heerst bij de verbonden partijen. Om deze reden worden de cijfers niet in de cijfers van Museum Catharijneconvent geconsolideerd.

Kunstcollectie

De collectie is overwegend eigendom van collectiestichtingen. Zij hebben het beheer van hun eigendom aan de overheid toevertrouwd. Bij de verzelfstandiging van het museum in 1995 is middels de Beheersovereenkomst de collectie vervolgens door de overheid in beheer gegeven aan Stichting Museum Catharijneconvent. Daarom is de collectie niet in de balans opgenomen. Tevens is bij de verzelfstandiging de intentie uitgesproken dat nieuwe verwervingen als eigendom worden toegevoegd aan de Rijkscollectie, welke deels ook door Stichting Museum Catharijneconvent wordt beheerd. Daarom zijn ook deze objecten niet in de balans opgenomen.

restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname, op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdgelang afgeschreven. Voorbereidingskosten inzake de aanstaande verbouwing en herinrichting worden vooralsnog rechtstreeks ten bate van het resultaat gebracht. Zodra de plannen definitief zijn, zullen kosten die vanaf dat moment gemaakt worden en die voldoen aan de activeringscriteria geactiveerd worden. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening van Stichting Museum Catharijneconvent is opgesteld met inachtneming van de bepalingen in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024. De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische waarde verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de historische kostprijs, eventueel verminderd met een geschatte

Vorraden

De voorraden voor verkoop worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De waardering van de bestanddelen van de voorraden en van de bepaling op het resultaat op de goederentransacties en –posities vindt plaats op basis van FIFO (first in – first out). Indien nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incourantheid.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voor zover nodig wordt rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Aankoopfonds

Het aankoopfonds is ter dekking van toekomstige investeringen in de collectie beheerd door de Stichting.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de bedragen die naar schatting nodig zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien het effect van de tijdswaarde materieel is, vindt waardering plaats tegen contante waarde.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Pensioenen

De pensioentoezegging aan het personeel is ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn, een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst met de kenmerken van een middelloonregeling. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als pensioenlast verantwoord in de staat van baten en lasten. Vooruitbetaalde premies worden verantwoord als overlopende activa indien dit leidt tot een terugstorting of vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het storten van een aanvullende bijdrage in geval van tekorten bij het pensioenfonds. De dekkingsgraad van het pensioenfonds was ultimo 2022 109,2% (2021: 106,6%). herstelplan van 2023 laat PFZW zien dat de beleidsdekkingsgraad eind 2032 weer op het vereiste niveau kan zijn. Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Zolang er niet genoeg geld in kas is, past PFZW dit plan elk jaar aan en legt het ter goedkeuring voor aan toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB).

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen dient te worden opgenomen conform de bepalingen uit Richtlijn 271 van de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De voorziening is berekend rekening houdend met deelnamekansen deelnamekansen, toekomstige uitkeringen en reeds verstreken diensttijd. De voorziening wordt gevormd voor de in de CAO opgenomen toekomstige jubileumuitkeringen.

Langlopende schulden

De opgenomen investeringssubsidie betreft ontvangen bijdragen van derden ter financiering van investeringen. Vrijval vindt plaats naar rato van de afschrijvingen op de desbetreffende activa. Deze vrijval wordt ten gunste van het exploitatieresultaat gebracht. Voor het beheer en behoud van het gebouw wordt van OCW een bekostigingsbijdrage ontvangen, het per balansdatum nog niet bestede deel wordt tegen nominale waarde opgenomen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden, voorzover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, dit betreft meestal de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten uit transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Kosten worden op basis van de gerealiseerde bestedingen toegerekend aan de exploitatiebegroting.

Opbrengstverantwoording

Algemeen

Baten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Het niet aangewende bedrag van de toegekende Huisvestingssubsidie OCW vwordt in de balans als ‘Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW’ onder de schulden opgenomen.

Investeringssubsidies

Subsidies met betrekking tot investeringen in de materiële vaste activa worden als verplichting op de balans opgenomen en in mindering gebracht op de in de staat van baten en lasten verwerkte afschrijvingen.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Tentoonstellingen

Voor tentoonstellingen waarvan de looptijd over 2 boekjaren plaatsvinden, worden de baten en lasten naar rato van de looptijd over deze 2 boekjaren verdeeld. Verwachte uitgaven boven de kostenbegroting worden verwerkt in het jaar waarin deze worden verwacht.

Balans per 31 december 2023

	Gebouwen en terreinen	Herinrichting vaste presentatie	Inventarissen en inrichting	Activa in uitvoering	Totaal
Materiële vaste activa					
Het verloop in het verslagjaar is als volgt:	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023	864.182	13.024	508.728	66.201	1.452.136
Bij: Investerings	0	0	22.829	166.675	189.504
Af: Desinvesterings	0	0	0	0	0
Af: Afschrijvingen	175.745	3.971	113.326	0	293.042
Bij: Corr. afschr. desinvesterings	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2023	688.437	9.054	418.231	232.876	1.348.598
Aanschafwaarde per 31 december 2023	3.920.439	2.876.787	1.966.803	232.876	8.996.905
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2023	3.232.002	2.867.733	1.548.572	0	7.648.307
Boekwaarde per 31 december 2023	688.437	9.054	418.231	232.876	1.348.598

	31-12-2023 €	31-12-2022 €
Handelsdebiteuren	43.518	28.996
Belastingen en premies sociale verzekeringen	324.706	311.076
Aflossingsverplichtingen leningen u/g	12.000	12.000
Overlopende activa	1.531.815	1.852.239
	1.912.039	2.204.312

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per 31 december 2023 bedraagt € 1.563.378, dit bestaat echter voor € 864.516 uit vastgelegde bestemmings-reserves. Het vrij besteedbare deel (de algemene reserve) bedraagt zodoende € 668.861 (ultimo 2022: € 654.561).

	Algemene reserve	Bestemmings- reserves	Totaal
Het verloop in het verslagjaar is als volgt:	€	€	€
Saldo per 1 januari 2023	654.561	1.524.971	2.179.532
Resultaatbestemming 2023	14.301	-630.455	-616.154
Saldo per 31 december 2023	668.862	894.516	1.563.378
De bestemmingsreserves zijn als volgt uit te splitsen:		31-12-2023	31-12-2022
		€	€
Bestemmingsreserve Verbouwing en Herinrichting		810.462	1.087.866
Overige bestemmingsreserves		84.054	437.105
		894.516	1.524.971

Voorzieningen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Voorziening groot onderhoud	397.203	358.215
Voorziening jubileumgratificaties	32.406	33.726
	429.609	391.941

Langlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Investeringssubsidies	845.821	816.669
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW	6.534.903	5.997.884
	7.380.724	6.814.553

Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Schulden aan leveranciers	276.994	593.926
Belastingen en premies sociale verzekeringen	261.246	242.910
Overlopende passiva	2.082.907	2.139.270
	2.621.147	2.976.106

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2023

Resultaat

In 2023 is een negatief resultaat gerealiseerd van € 616.154 bestaande uit:

	realisatie 2023 €	begroting 2023 €	realisatie 2022 €
Resultaat reguliere exploitatie	14.301	0	25.495
Resultaat herinrichting	-3.971	-3.971	-3.971
Verbouwing en Herinrichting	-277.404	-342.674	-128.897
Niet bestede deel aanvullende steun OCW COVID-19*	-349.080	-349.080	-182.138
	-616.154	-695.725	-289.511

Publieksinkomsten

Inkomsten uit kaartverkoop	661.458	667.750	477.445
Overige publieksinkomsten	236.676	199.875	150.115
	898.134	867.625	627.560

Personeelslasten

Lonen en salarissen (incl sociale- en pensioenlasten)	4.223.269	0	3.833.837
Inhuur personeel	714.336	0	549.968
Overige personeelskosten	293.804	0	294.789
	5.231.409	4.926.486	4.678.594

In het verslagjaar waren er gemiddeld 57,6 fte werkzaam.

Wet Normering Topinkomens

Op 1 januari 2013 is de wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Museum Catharijneconvent. Het voor Stichting Museum Catharijneconvent toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2023	A.C de Kruijf	Drs. M.A.van Schijndel
Functiegegevens	directeur	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	24-10/31-12	01-01/31-10
Omvang dienstverband	0,6667 fte	0,9737 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 13.762	€ 115.115
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 1.279	€ 14.983
Bezoldiging	€ 15.041	€ 130.098
Individueel WNT-maximum	€ 28.106	€ 180.847

Gegevens 2022	Drs. M.A.van Schijndel
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01/31-12
Omvang dienstverband	1,0000 fte
Dienstbetrekking	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 131.546
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.032
Bezoldiging	€ 147.578
Individueel WNT-maximum	€ 216.000

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Naam topfunctionaris	Functie
Drs. C.J. Beuving	voorzitter
Drs. A. Pastoor	lid
Mr. G.R.C. Dierick	lid
Y.E.A.M. de Haan RE	lid
Prof. Dr. J.C. Kennedy	lid
Prof. dr. S.C. van Bijsterveld	lid
Prof. Dr. A.M. Koldewei	lid
Prof. Dr. K. Putters	lid

Uitkeringen wegens beëindigen dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking in 2023.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Verkorte jaarrekening Stichting Fonds Museum Catharijneconvent

Balans per 31 december 2023 (Na resultaatbestemming)

	31-12-2023	31-12-2022		31-12-2023	31-12-2022
Activa	€	€	Passiva	€	€
Vorderingen	50.901	20.401	Reserves en fondsen		
			Reserves	619.789	169.088
			Fondsen	228.069	308.659
				847.858	477.747
Liquide middelen	1.416.166	1.530.833	Kortlopende schulden	619.209	1.073.487
Totale activa	1.467.067	1.551.234	Totale passiva	1.467.067	1.551.234

Staat van baten en lasten over 2023

	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Baten	€	€	€
Baten van particulieren	542.353	73.860	96.059
Baten van andere organisaties zonder winststreven	73.479	50.000	67.341
Totale baten	615.832	123.860	163.400
Lasten			
Besteed aan doelstellingen	255.674	220.000	358.110
Werving baten	2.728	0	0
Beheer en administratie	0	0	0
Totale lasten	258.402	220.000	358.110
Saldo voor financiële baten en lasten	357.430	-96.140	-194.710
Financiële baten en lasten	12.680	0	-3.754
Exploitatiesaldo	370.110	-96.140	-198.464

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2023 van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent. Bij deze jaarrekening is door Mazars N.V. op 21 april 2024 een beoordelingsverklaring verstrekt.

Grondslagen voor de waardering

Deze jaarrekening heeft betrekking op Stichting Fonds Museum Catharijneconvent. De stichting is gevestigd te Utrecht. De jaarrekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. De waardering van activa en passiva geschiedt tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. De stichting heeft de ANBI status en is geregistreerd onder RSIN nummer 850617492.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent voor enige tijd veilig te stellen. Gezien de beperkte risico's voor de stichting zelf is vooralsnog afgezien van de vorming van een continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserve

Dit betreft een door het bestuur gevormde reserve ten behoeve van de ondersteuning van activiteiten van Museum Catharijneconvent. Het verloop is als volgt:

	2023	2022
	€	€
Saldo per 1 januari	157.114	169.852
Resultaatbestemming	440.749	-12.738
Saldo per 31 december	597.863	157.114

Overige reserves

Saldo per 1 januari	11.974	15.727
Resultaatbestemming	9.952	-3.754
Saldo per 31 december	21.926	11.974

Bestemmingsfondsen

Nog niet in zijn geheel bestede giften en bijdragen van derden aan specifieke doelstellingen worden gereserveerd in daarvoor bestemde bestemmingsfondsen.

	2023	2022
	€	€
Saldo per 1 januari	308.659	490.632
Resultaatbestemming	-80.590	-181.973
Saldo per 31 december	228.069	308.659
De bestemmingsfondsen zijn als volgt te specificeren:	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Bestemmingsfonds kennisgebied Protestantisme	96.508	94.758
Bestemmingsfonds Ir. Frank N. Vroom	13.853	23.853
Bestemmingsfonds Oud-Katholieke Collectie	32.549	102.548
Bestemmingsfonds educatieproject Identiteit en Imago voor VMBO	6.659	9.000
Bestemmingsfonds educatieproject <i>Feest! Weet wat je viert</i>	50.000	50.000
Bestemmingsfonds beheer en behoud textielerfgoed	3.500	3.500
Bestemmingsfonds verbouwing en herinrichting 'Nieuw Museum'	25.000	25.000
	228.069	308.659

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

Baten uit eigen fondsenwerving

De specificatie van de baten naar doelstelling is als volgt:

	realisatie 2023	begroting 2023	realisatie 2022
	€	€	€
Algemene giften	52.332	39.110	51.262
Nalatenschap D. Moesbergen	333.417	0	0
Legaat D. Cusell-Van der Lecq	100.000	0	-1.639
Fonds op naam Ir. Frank N. Vroom	0	5.000	5.000
Werk conservator M. Leeflang	10.000	10.000	10.000
Textiel erfgoed	0	0	3.500
Restauratie <i>De Kruisiging</i> van de Meester van de bewening van Christus te Lindau	0	0	1.000
Educatieproject Identiteit en Imago voor VMBO	22.659	0	17.341
Napolitaanse Kerststal	30.674	0	3.186
Kennisgebied protestantisme	66.750	69.750	73.750
	615.832	123.860	163.400

Besteed aan doelstelling

Bijdrage t.b.v. kennisgebied Protestantisme	65.000	65.000	77.500
Bijdrage t.b.v. Onderzoek/restauratie	0	0	0
Bijdrage t.b.v. werk van conservator middeleeuwen dr. M. Leeflang	10.000	10.000	10.000
Bijdrage t.b.v. educatieproject <i>Feest! Weet wat je viert</i>	0	0	25.810
Bijdrage t.b.v. educatieproject <i>Identiteit en Imago</i> voor VMBO	25.000	25.000	25.000
Bijdrage t.b.v. tentoonstelling <i>Gospel</i>	0	0	40.000
Bijdrage t.b.v. tentoonstelling <i>Van God Los</i>	0	0	25.000
Bijdrage t.b.v. tentoonstelling <i>Ode aan Antwerpen</i>	40.000	45.000	0
Bijdrage t.b.v. tentoonstelling <i>Fashion for God</i>	30.000	0	0
Bijdrage t.b.v. restauratie Napolitaanse Kerststal	30.674	0	69.800
Bijdrage t.b.v. Oud-Katholieke Kunst	40.000	40.000	40.000
Bijdrage t.b.v. Textielrestauraties vaste collectie kerkelijk textiel	10.000	10.000	45.000
Onvoorzien	5.000	25.000	0
	255.674	220.000	358.110

Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

Balans per 31 december 2023 (Na resultaatbestemming)

Activa	31-12-2023 €	31-12-2022 €	Passiva	31-12-2023 €	31-12-2022 €
Vorderingen	3.762	1.520	Kapitaal	121.874	117.514
Liquide middelen	171.796	219.923	Kortlopende schulden	53.684	103.929
Totale activa	175.558	221.443	Totale passiva	175.558	221.443

Staat van baten en lasten over 2023

Baten	realisatie 2023 €	begroting 2023 €	realisatie 2022 €
Contributies	45.783	45.000	45.568
Donaties	1.645	1.000	1.561
Rentebaten	2.115	0	0
Overige baten	489	500	562
	50.032	46.500	47.691
Lasten			
Bijdrage Museum Catharijneconvent	45.250	45.000	95.000
Kosten leden	0	500	410
Representatiekosten	0	500	0
Bankkosten	422	500	582
Totale lasten	45.672	46.500	95.992
Exploitatiesaldo	4.360	0	-48.301

Bijlagen

Fair Practice Code

Museum Catharijneconvent hecht zeer aan goede werkomstandigheden in de culturele sector en onderschrijft de Fair Practice Code dan ook van harte. De code en de daarin opgenomen kernwaarden zijn binnen het MT en de raad van toezicht besproken en getoetst.

Vastgesteld is dat het museum de richtlijnen van de Fair Practice Code volgt, waarbij opgemerkt wordt dat Museum Catharijneconvent tevens de Museum CAO volgt. Aan enkele punten binnen de Code wordt bijzonder veel waarde gehecht. Het gaat dan om:

- Het investeren in het potentieel en de ontwikkeling van werknemers door middel van ruimhartige opleidingsmogelijkheden;
- samenwerking binnen de sector. We dragen actief bij aan de sector, door zitting te nemen in werkgroepen van de Museumvereniging en lid te zijn van de Samenwerkende Utrechtse Musea;
- wij betalen ZZP'ers een sector-conform honorarium, en accepteren dat een project duurt
- wordt vanwege stijgende tarieven als gevolg van inflatie (zoals in 2023 het geval zal zijn voor de acteurs van het Huis van Sinterklaas);
- Stagiaires ontvangen een vergoeding;
- Museum Catharijneconvent volgt de Richtlijn Kunstenaarshonoraria zoals opgesteld door BKNL (Beeldende Kunst Nederland);

- Museum Catharijneconvent volgt de raamovereenkomst voor rondleiders en museumdocenten, opgesteld door de Beroepsvereniging voor rondleiders, museumacteurs en museumdocenten (BRAM).

Governance Code Cultuur

Het bestuur en de raad van toezicht van Museum Catharijneconvent hebben de 8 principes en de daarbinnen vallende aanbevelingen en regels van goed bestuur, zoals geformuleerd in de Governance Code Cultuur nageleefd. De GCC wordt jaarlijks geagendeerd binnen het MT en de raad van toezicht.

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

- Museum Catharijneconvent heeft een directeur-bestuurder en een zevenkoppige raad van toezicht.
- De doelstellingen van Museum Catharijneconvent worden vastgelegd in een beleidsplan dat steeds vier jaren bestrijkt. Hier is ook een financieel plan aan gekoppeld. Jaarlijks wordt er een begroting opgesteld.
- De maatschappelijke omgeving van Museum Catharijneconvent is divers. Het museum werkt met en voor het algemene publiek, wetenschappelijke instellingen, musea, erfgoedorganisaties, maatschappelijke organisaties, onderwijsorganisaties en kerkelijke instanties en overheden.

2. De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af.

- De Governance Code Cultuur wordt op initiatief van de directeur geagendeerd in de raad van toezicht. De resultaten worden beschreven in dit bestuursverslag en het publieke jaarverslag.

3. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

- De raad van toezicht heeft in 2023 potentiële risico's op fraude binnen de organisatie en de maatregelen daartegen besproken. Er is aandacht geweest voor nevenfuncties van het bestuur en de raad van toezicht. Geconstateerd is dat er geen sprake is van (potentiële) belangenverstrengeling. Nevenfuncties worden openbaar gemaakt.

- De accountant is niet betrokken bij adviesopdrachten.

4. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

- Het profiel van de directie en de raad van toezicht zijn vastgelegd.

- De raad vergadert aan de hand van een schema en kwam in 2023 vijf keer bij elkaar. Daarnaast kwamen leden van de raad een aantal malen extra bijeen in verband met de opvolging van de directeur. De vergoeding bedraagt € 1.000 per jaar. Een aantal leden hebben te kennen gegeven hier geen gebruik van te maken. Daarnaast was er ook tussentijds geregeld contact.

- In het kader van de verbouwing van het museum zijn er met de raad van toezicht afspraken gemaakt over governance. De raad van toezicht verleent goedkeuring aan het bestuur om een nieuwe fase in te gaan.

- Er is een liaison-functie tussen de OR en de raad van toezicht.

- In het bestuursreglement zijn de verantwoordelijkheden van de bestuurder en de werkwijze tussen bestuur en raad van toezicht vastgelegd.

- De rechtsvorm en het besturingsmodel is vastgelegd in de statuten van Stichting Museum Catharijneconvent. Het museum kent sinds de verzelfstandiging een raad van toezicht-model. Dit functioneert uitstekend.

5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

- De directeur-bestuurder neemt beslissingen die in de lijn liggen van de missie en visie van het museum.

- De directeur-bestuurder is onderdeel van het managementteam van het museum, dat maandelijks samenkomt. Binnen het managementteam komt zowel de dagelijkse leiding als financieel, inhoudelijk en organisatorisch beleid voor de lange termijn aan de orde.

- De directeur-bestuurder en de raad van toezicht hebben taak-, verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling en werkwijze vastgelegd in het directiereglement.

- De directeur-bestuurder heeft periodiek overleg met de ondernemingsraad, waarbij minstens een maal per jaar ook een aangewezen lid van de raad van toezicht aanwezig is.

- De directeur-bestuurder heeft de risico's van het museum in 2023 geïdentificeerd en waar mogelijk gemitigeerd. Deze zijn besproken met de raad van toezicht.

6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

- Museum Catharijneconvent volgt de cao voor rijksmusea en de Fair Practice Code.
- Zorgvuldige en verantwoorde omgang met mensen en middelen wordt onder andere uitgedragen in het instellingsreglement en het bestuursreglement.
- De directie draagt er zorg voor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie melding kunnen doen van (vermeende) onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Werknemers kunnen hiervoor terecht bij een externe vertrouwenspersoon aanwezig.
- In het instellingsreglement is geregeld dat klokkenluiders worden beschermd.

7. De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

- De raad van toezicht vergadert minstens een moment per jaar zonder aanwezigheid van de directie en heeft het functioneren van de accountant besproken.
- De accountant wordt benoemd door de raad van toezicht.
- Een delegatie uit de raad van toezicht voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de directie. De uitkomsten hiervan worden besproken door de raad van toezicht. Van het functioneringsgesprek en van de bespreking maakt de raad van toezicht een verslag dat door of namens de raad wordt gearchiveerd.

8. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

- De raad van toezicht bestaat uit zeven leden.
- De samenstelling van de raad van toezicht is evenwichtig. Alle benodigde expertise is aanwezig.
- Bij benoeming van leden van de raad van toezicht wordt gekeken naar de samenstelling van de raad van toezicht op het moment van benoeming. Bij elke (her)benoeming van leden van de raad van toezicht wordt de profielschets in acht te genomen.
- De raad van toezicht bespreekt jaarlijks het eigen functioneren.
- Tenminste éénmaal per jaar overlegt de raad van toezicht met de directie over de strategie, het algemene beleid en de financiële stand van zaken. Hiertoe behoren de begroting, de jaarrekening en de door de directie gehanteerde systemen van administratieve organisatie en interne controle.

Code Diversiteit & Inclusie

Het museum is gecommitteerd aan de Code D&I. Het werkt vanuit de gedachte dat iedereen zich in het museum welkom voelt, ook al kan het niet iedereen representeren. Het diversiteits- en inclusiviteitsbeleid is gebaseerd op eigen kracht en kennis, vloeit voort uit de kernwaarden en de collectie en berust op twee pijlers: religieuze diversiteit en toegankelijkheid.

- **Religieuze diversiteit**
Religie is een van de belangrijkste aspecten van diversiteit. Nederland kent sinds jaar en dag een grote religieuze diversiteit, ook binnen het christendom: van de vele kerkelijke denominaties tot uiteenlopende internationale

kerkgemeenschappen. De verbreding van het museum – wat betreft inhoud, publiek én partners – is zichtbaar in tentoonstellingen als *Gospel* en *Mystiek Moluks*, de samenwerking met SKIN en de structurele aandacht voor internationale kerkgemeenschappen, de activiteiten die we voor en samen met nieuwkomers organiseren, en de uitbreidingen van het Grootste Museum van Nederland met een moskee en internationale kerken.

- **Toegankelijkheid**
Het museum streeft – binnen de mogelijkheden – naar optimale toegankelijkheid. Zoveel mogelijk bezoekers moeten op een gelijkwaardige manier toegang hebben tot kunst en verhalen. Daarbij gaat het om fysieke toegankelijkheid, maar ook in financieel, digitaal, sociaal en inhoudelijk opzicht. Bezoekers moeten zich welkom voelen, ongeacht afkomst of achtergrond. Het museum werkt daarom actief aan het bereiken van een diverser publiek.
In 2022 is het museum gestart met een klankbordgroep toegankelijkheid. Deze klankbordgroep richt zich op de verbouwing van het museum, maar opgedane inzichten worden waar mogelijk al eerder toegepast. De klankbordgroep bestaat uit deelnemers met verschillende beperkingen, die naast hun ervaringsdeskundigheid nadrukkelijk ook vanuit hun professionele achtergrond een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkelingen en het ontwerp van de verbouwing en ons nieuwe museum. De klankbordgroep komt 3 of 4 keer samen voorafgaand aan de oplevering van het nieuwe museumgebouw.
In het kader van toegankelijkheid op het gebied van leesbaarheid van de tentoonstellingsteksten heeft Museum Catharijneconvent bij de tentoonstelling *Van God los?* en in samenwerking met Stichting Solgu onderzoek uitgevoerd naar de leesbaarheid en de voorwaarden voor goede

tekstbordjes. De resultaten uit dit teksten-onderzoek hebben we verwerkt in een document standaardisering lettertype. Voor de tentoonstellingen vanaf 2023 functioneert dit document als de basis en het uitgangspunt voor de grafische lijn en het ontwerp van de teksten. In het kader van toegankelijkheid is in 2022 binnen het *Huis van Sinterklaas* samengewerkt met Stichting Accessibility, onderdeel van Bartimeus. Zij zetten zich in voor iedereen met een visuele beperking. Samen met Bartimeus is onderzocht hoe de visuele toegankelijkheid in het *Huis van Sinterklaas* te verbeteren en hebben acteurs van het Huis een bewustwordingstraining gekregen waarbinnen verschillende vormen van visuele toegankelijkheid centraal stonden. Het hele traject heeft bijgedragen aan een bewustwording van de benodigheden om visuele toegankelijkheid te realiseren en dat aanpassingen ook prettig kunnen zijn voor regulier publiek.

Toepassing Code D&I

Museum Catharijneconvent geeft op verschillende manieren invulling aan diversiteit en inclusie binnen publiek, programma, personeel en partners en diversiteitsbeleid is inhoudelijk verankerd in het beleidsplan van het museum. Diversiteit en inclusie zijn ieder jaar expliciet onderwerp van gesprek in het MT en in de raad van toezicht. Hierbij gaat met name aandacht uit naar het personeelsbestand. Een samenvatting:

- In 2022 is het museum gestart met objectief werven op basis van een training over *unconscious bias*. In oktober is het stappenplan dat hiervoor is opgesteld geëvalueerd en verder aangescherpt. Conclusie van de evaluatie: het museum is, mede met het aanstellen van een erfgoedspecialist orthodox christelijke kunst, op de goede weg maar er moeten nog stappen worden gezet. Focus ligt hierbij onder andere op

meer toegankelijke vacatureteksten en uitbreiding van de wervingspoel. Met het aanstellen van een HR-medewerker creëert het museum de mogelijkheid om hier meer op in te zetten.

- Het museum ontwikkelt educatieve projecten die aansluiten op de (belevings)wereld van leerlingen, ongeacht culturele en religieuze achtergrond. Binnen de vele schoolklassen die het museum ontvangt, zowel PO als VO, is sprake van een diverse samenstelling.
- Het museum werkt op vele fronten aan inclusiviteit in taalgebruik en uitstraling. Het museum heeft in de collectiedatabase gedateerde en ook pijnlijke terminologie aangepast, en doet dit ook als het gaat om terminologie rondom fysieke en mentale beperkingen.
- Het museum ontwikkelt verschillende initiatieven voor het verbeteren van terminologie en niet-gewenst taalgebruik. Dit heeft betrekking op taalgebruik in de context van missie, zending en kolonialisme en op terminologie rond geestelijke en lichamelijke beperkingen. Bewoordingen in het collectiesysteem Adlib zijn aangepast, er wordt

nagedacht over het gebruik van andere termen en museumteksten worden herlezen en herschreven

- Museum Catharijneconvent is actief partner binnen PACT Utrecht, een samenwerkingsverband van culturele instellingen in stad en regio Utrecht met als doel het bevorderen van diversiteit en inclusie binnen de culturele sector.

Raad van Toezicht

De raad van toezicht bestond in 2023 uit de volgende personen:

	Benoemd	Herbenoeming	Datum van aftreden
drs. C.J. Beuving (voorzitter)	27-06-2018	27-06-2022	27-06-2026
Y.E.A.M. de Haan RE	15-03-2017	23-03-2026	15-03-2025
mr. G.R.C. Dierick	13-07-2017	13-07-2021	13-07-2025
prof. dr. K. Putters	01-09-2016	15-03-2021	22-11-2023
prof. dr. J.C. Kennedy	01-09-2017	01-09-2021	01-09-2025
drs. A.W. Pastoor	20-03-2019	20-03-2023	20-03-2027
prof. dr. S.C. van Bijsterveld	23-03-2022	01-09-2020	23-03-2026
drs. R.K. Dik-Faber	22-11-2023		22-11-2027

Managementteam

- Drs. Marieke van Schijndel | MBA (Directeur)
- Dr. Anique de Kruijf | (Erfgoed in kerken en kloosters, a.i. directeur per oktober)
- Kim Roest MA | (Bedrijfsvoering)
- Merith Smals MA | (Publiek en Educatie, interim)
- Anouk de Vos MA (Publiek en Educatie per november)
- Bastiaan van Voorst (Gebouwbeheer, techniek en beveiliging)
- Drs. Katja Weitering (Presentaties, a.i. Publiek en Educatie per juni a.i. development per oktober)
- Drs. Frank van der Velden (Onderzoek en bibliotheek)
- Dr. Lieke Wijnia (Onderzoek en Bibliotheek per april)
- Sieske Binnendijk (Collectiebeheer)
- Annabel Dijkema MA (Collectiebeheer per maart)
- Douwe Wigtersma (Marketing en communicatie)
- Sebastiaan van der Lans MA (Directiesecretariaat)
- Rob Tigelaar (Derectiesecretariaat per oktober)

Leden van de raad van toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd. In 2023 is drs. A.W. Pastoor herbenoemd voor een tweede en tevens laatste termijn. Vanwege een aanstelling bij de SER van prof. dr. K. Putters heeft het museum gezocht naar een vervanger voor hem. We hebben een voortreffelijke opvolger gevonden in de persoon van drs. R.K. Dik-Faber.

De hoofdfuncties en meest relevante nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht:

Drs. C.J. Beuving (voorzitter)

- Hoofdfunctie: Bestuurder bij diverse (maatschappelijke) organisaties.
- Voorzitter raad van toezicht Bartimeus Fonds
 - Voorzitter raad van toezicht Stichting Kasteel Amerongen
 - Voorzitter bestuur VOx Impuls
 - Voorzitter bestuur Aleda Foundation

- Lid bestuur Stichting Fonds Museum Catharijneconvent
- Lid bestuur Siegfried en Christine Bentinck Stichting

Prof. dr. S. van Bijsterveld

- Hoofdfunctie: Hoogleraar Religie, recht en samenleving, Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen (RU)
- Voorzitter redactie tijdschrift Christen Democratische Verkenningen
 - Lid bestuur Stichting Thomas More
 - Redactielid Tijdschrift voor Religie, Recht en Beleid
 - Lid van de Raad van Toezicht van de Integriteitskamer Sint Maarten

Mr. G.R.C. Dierick

- Hoofdfunctie: CEO NXP Nederland, gepensioneerd
- Lid raad van commissarissen NXP Nederland
 - Voorzitter raad van toezicht van GLOW Lichtkunsthestival
 - Voorzitter bestuur Constant van Renesse Fonds / Frans van Walsum Fonds

Y.E.A.M. de Haan RE

- Hoofdfunctie: Vicevoorzitter College van Bestuur Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)
- Commissaris Brabant Water NV
 - Lid bestuur Stichting Kennisintensief Innovatief Ondernemerschap Gelderland in liquidatie
 - Lid bestuur Zestor, arbeidsmarkt- en opleidingsfonds hbo
 - Lid Ledenraad SURF, ict corporatie van onderwijs en onderzoek
 - Lid focusgroep Integrale Veiligheid Vereniging Hogescholen
 - Penningmeester Rotary Club Nieuwegein

Prof. dr. J.C. Kennedy

- Hoofdfunctie: Hoogleraar Moderne Nederlandse Geschiedenis bij de faculteit Geesteswetenschappen en universiteitshoogleraar

met een speciale opdracht rond *community engaged learning* aan de Universiteit Utrecht

- Adviseur European Cultural Foundation, Het Cultuurfonds
- Lid Raad Amsterdams Universiteitsfonds

Drs. A.W. Pastoor
Hoofdfunctie: Directeur-bestuurder
samenwerkingsverband VO Zuidoost Utrecht

Drs. R.K. Dik-Faber
Hoofdfunctie: projectleider GroeneKerken
Kwaliteitszetel Iedenraad Bionext
Lid Raad van Toezicht Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
Bestuursvoorzitter Margaretha Consort
Ambassadeur Museum of Humanity
Ambassadeur St. WoonDroom Leusden

Prof. dr. K. Putters
Hoofdfuncties: voorzitter Sociaal-Economische Raad en universiteitshoogleraar 'Brede Welvaart' aan Tilburg University

- Lid maatschappelijke adviesraad NWO
- Vice-voorzitter bestuur Oranje Fonds
- Lid raad van advies Nationale Jeugdraad
- Bestuurslid van het Nationaal Comité 4 en 5 mei
- Lid Raad van Advies Fonds GAK
- Lid Adviesraad Instituties van open samenlevingen, Universiteit Utrecht

In 2023 waren nevenfuncties van de directeur-bestuurders Marieke van Schijndel en Anique de Kruijf:

Marieke van Schijndel

- Lid bestuur Samenwerkende Utrechtse Musea
- Penningmeester van het K.F. Hein Monumentenfonds
- Lid van de ledenraad van Donatus Verzekeringen
- Lid bestuur van Fonds Museum Catharijneconvent (tot en met 22-11-2023)

Anique de Kruijf

- Lid bestuur Sormani Fonds
- Lid bestuur Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen
- Penningmeester Stichting Gouds Vrouwennetwerk
- Penningmeester Stichting Een Heerlijk Thuis
- Lid bestuur van Fonds Museum Catharijneconvent (vanaf 23-11-2023)

Samenstelling onderliggende stichtingen
De collectie van Museum Catharijneconvent kent een lange geschiedenis. Dit is te zien in de inventarisnummers die zijn gehecht aan de kunstwerken. Zij verwijzen naar de diverse stichtingen die eigenaar zijn van delen van de rijkscollectie: Stichting Aartsbisschoppelijk Museum (ABM); Stichting Bisschoppelijk Museum Haarlem (BMH); Stichting Oud-Katholiek Museum (OKM) en de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst (SPKK).

Bestuur Stichting Aartsbisschoppelijk Museum
Mr. J.L.W.M. Zuijdwijk (voorzitter)
Dr. C. Caspers (secretaris/penningmeester)
Prof. dr. S.C. van Bijsterveld
Prof. dr. A.M. Koldewey
Mgr. A.J.J. Woolderink
Mgr. drs. H.W. Woorts

Bestuur Stichting Oud-Katholiek Museum
Dhr. E.M.P.P. Verhey (voorzitter)
Mw. E.M. Jansen (secretaris tot en met 31 oktober)
Mw. K. van Kempen (secretaris vanaf 1 november)
Dhr. N. Lenten (penningmeester)
Drs. S.J. Eman
Dhr. A.S. Cramer

Bestuur Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst
Ir. G.J. van der Harst (voorzitter)
Drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten (secretaris)
Dr. M.L. van Wijngaarden
Mw. P. Beelaerts van Blokland-Kraijenhoff

Dr. E. Kuyk
Waarnemers:
Ds. R. Mijnaals-Doth
G. Goei

Bestuur Stichting het Catharijneconvent
Vanuit de Stichting Aartsbisschoppelijk Museum
Prof. dr. S. van Bijsterveld (voorzitter)
Prof. dr. A.M. Koldewey
Mr. J.L.W.M. Zuijdwijk

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Haarlem
T.J. van der Steen MBA
Drs. E.H.A. Fennis
Vanuit Bisdom Rotterdam
Mr. J.C.G.M. Bakker

Vanuit de Stichting Oud-Katholiek Museum
Drs. S.J. Eman
Dhr. E.M.P.P. Verhey (penningmeester)

Vanuit de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst
Drs. G.J. van der Harst (secretaris)
Drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten
Dr. M.L. van Wijngaarden (waarnemend)

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Den Bosch
Drs. F. Ouwens (tot en met 21 november)
Dhr. F.G.F. van Genugten (vanaf 22 november)

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Roermond
Ir. R.L.M.A. Brouwers

Stichting Kerkelijke Afgevaardigden Museum Catharijneconvent
De Stichting Kerkelijke Afgevaardigden Museum Catharijneconvent is eigenaar van de database van religieus erfgoed *in situ*, die wordt beheerd door de erfgoedspecialisten van Museum Catharijneconvent. Het bestuur houdt toezicht op het gebruik van de database en is gesprekspartner van het

museum over de werkzaamheden van de afdeling Erfgoed in kerken en kloosters.

Mr. J. L. W. M. Zuijdwijk (voorzitter)
Drs. C. T. Boerke (secretaris)
Dhr. mr. J. Broekhuizen (penningmeester)
K.B.J. Crajé EMFC RC
Mr. A. Kruyt
Mgr. dr. D. J. Schoon
Drs. H. W. Stenvers

Ondernemingsraad
Museum Catharijneconvent heeft een betrokken Ondernemingsraad (OR). In 2023 traden twee leden vervroegd terug en werden verkiezingen uitgeschreven. Dat leverde drie nieuwe leden op. De huidige OR bestaat uit Dieuwke Becker (voorzitter), Joska Swuste (vice-voorzitter), Aukje Lettinga (secretaris), Eline Voorn, Sylvia Staal en Ingrid Henkemans. In 2023 vonden vijf overleggen plaats tussen OR en directie. De meeste aandacht ging uit naar de impact van de aanstaande verbouwing op het personeel en het ontwerp van de kantooromgeving na de verbouwing. Maar ook onderwerpen als het agenderen van het gedateerde functiehuis en een aantal HR-gerelateerde zaken zoals secundaire arbeidsvoorwaarden, opleidingsplan voor medewerkers en reiskostenvergoeding kwamen aan bod. Tot slot is de OR nauw betrokken geweest bij het selectieproces voor de nieuwe directeur van het museum.

Bezoekersaantallen

Jaar	Aantal bezoekers
2023	231.759
2022	182.437
2021	89.859
2020	87.981
2019	228.774
2018	162.532
2017	165.260
2016	125.856
2015	111.199
2014	91.787
2013	88.025
2012	93.158
2011	89.840

Conform het verantwoordingshandboek van het ministerie van OCW gaat het om bezoekers aan culturele activiteiten van het museum in Utrecht en op andere locaties in Nederland en het buitenland. In 2023 gaat dit concreet om het schoolbezoek aan de externe *Feest!*-locaties in Nederland (30.077) en het gebruik van de audiotour en kijkkaarten (51.855) in de locaties van het *Grootste Museum van Nederland*. Bezoekers aan niet-culturele activiteiten van het museum zijn niet meegeteld.

Publicaties

Museum Catharijneconvent bracht in 2023 de volgende publicaties uit:

Micha Leeflang en Ans Leever (red.), *Van Antwerpen naar Amsterdam. Schilderkunst uit de zestiende en zeventiende eeuw* (Veurne 2023)

Micha Leeflang en Ans Leever (red.), *From Antwerp to Amsterdam, Paintings from the Sixteenth and Seventeenth Centuries* (Veurne 2023)

Pim Arts en Richard de Beer (red.), *Fashion for God. Religieus textiel uit Noord-Nederlandse schuilkerken 1580-1800* (Zwolle/Utrecht 2023)

Pim Arts en Richard de Beer (red.), *Fashion for God. Religious textiles from hidden churches in the Dutch Republic 1580-1800* (Zwolle/Utrecht 2023)

Jaarverslag Museum Catharijneconvent 2022 (Utrecht 2023)

Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht

In 2023 verschenen twee nummers van het museumtijdschrift *Catharijne*, in relatie tot de tentoonstellingen *Ode aan Antwerpen* en *Fashion for God*. In deze afleveringen werden artikelen opgenomen over onder meer de tentoonstellingen, de activiteiten en de collectie van het museum. Er waren bijdragen van (tijdelijke) medewerkers en auteurs van buiten het museum. Deze bijdragen zijn niet opgenomen in bijgaande lijst van publicaties.

Publicaties van medewerkers

Pim Arts
'Fashion for God', *Bulletin Nederlandse Kostuumvereniging* 23 (2023), nr. 3, p. 10-11
'Fashion for God', *Impressie. Tijdschrift voor Katholiek Erfgoed* (2023), nr. 34, p. 8-11
'Alle kunst zou volkskunst moeten zijn. De kunst van het Deense Helhesten', in: *Wij kussen de aarde. Deense moderne kunst 1934-1948*, tent. cat. Cobra Museum voor Moderne Kunst, (Amstelveen/Zwolle 2023), p. 36-61

Richard de Beer
'Liturgische gewaden in Noord-Nederland 1580-1650 – Continuïteit en discontinuïteit in de katholieke traditie', in: E. Meier en A. Pollmer-Schmidt (red.), *Art & Catholicism in the Dutch Republic / Kunst & Katholizismus in der niederländischen Republik*, Städel Museum, Frankfurt am Main (Petersberg 2023), p. 101-110.
Kerkgewaden in de verdrukking. Paramenten in de Republiek als dragers van identiteit 1580-1650, Open Source publicatie (proefschrift) Universiteit van Utrecht, 2023

Marco Blokhuis
'Om niet te vergeten' in: *Mondig* (2023), nr. 1, p. 19-20
'Leven doorgronden' in: *Mondig* (2023), nr. 4, p. 18-19

Ingrid Henkemans
'Prachtig handwerk. Vaandels in bisdom Haarlem-Amsterdam', in: *SamenKerk* (2023), nr. 1, p. 34-35
'Het passiekruis. Het lijdensverhaal krachtig verbeeld', in: *SamenKerk* (2023), nr. 2, p. 34-35
'Als een feniks uit de as herrezen. De restauratie van de Urbanuskerk in Bovenkerk', in: *SamenKerk* (2023), nr. 3, p. 34-35

'Beeldschone Bijbelse tuin. Kunst en flora in Hoofddorp', in: *SamenKerk* (2023), nr. 4, p. 34-35
'De kathedrale basiliek Sint Bavo. Een 125-jarige schoonheid in Haarlem', in: *SamenKerk* (2023), nr. 5, p. 34-35
'...en wie stout is de roe. Sinterklaas in beeld', in: *SamenKerk* (2023), nr. 6, p. 32-33
'Het Piet-Heynskruis', in: *Tussenbeide* (2023), April, p. 6
'HH. Martelaren van Gorcum glas-in-loodraam, in: *Tussenbeide* (2023), zomer, p. 6
'Kerstgroep', in: *Tussenbeide* (2023), Kerstmis, p. 6

Rianneke van der Houwen-Jelles

'Beelden van God', in: *AdRem, remonstrants maandblad* 34 (2023), nr. 2, p. 8-11
'De Drincbeker daer mede wy dancseggen, Beelden van Jezus op remonstrantse avondmaalsbekers', in: *AdRem, remonstrants maandblad* 34 (2023), nr. 3, p. 10-13
'Adem, wind & vuur. Symbolen van de heilige Geest', in: *AdRem, remonstrants maandblad* 34 (2023), nr. 4, p. 8-10
'Ongemakkelijk erfgoed: de "Slave Bible"', op: website debijbel.nl, <https://debijbel.nl/bericht/ongemakkelijk-erfgoed-de-slave-bible>
'Ongemakkelijk erfgoed: de "Slavenbijbel"', op: website Historiek, <https://historiek.net/ongemakkelijk-erfgoed-de-slavenbijbel/156854/>
'Britse Slavenbijbel ongemakkelijk erfgoed', pagina Opinie, *Reformatorisch Dagblad* 21 juni 2023, p. 22-23

Emma de Jong

'Eltense reliëfs in Etten', in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 1, p. 18-19
'Middeleeuws borduurwerk bewaard in Gendringen', in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 2, p. 18-19
'De kelk van pastoor Kerkhof', in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 3, p. 18-19

'Kruiswegstaties van een veelzijdig glazenier', in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 4, p. 20-21
'Geschiedenis van een icoon in borduurwerk', in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 5, p. 20-21
'Verspreid erfgoed: de "scherven" van de Utrechtse Biltstraatkerk', in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 6, p. 18-19
""Goed glas in lood van Lou Asperslagh"", in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 7, p. 12-13
'Een herdersstaf van pastoor Teusse', in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 8, p. 18-19
'Kerk Joppe: zeldzame heiligen en familiewapens' in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 9, p. 18-19
'Kerstgroepen in het aartsbisdom: van middeleeuwse navolgingen tot eigentijdse Veluwe boeren' in: *Op Tocht aartsbisdom Utrecht* 34 (2023), nr. 10, p. 12-13

Micha Leeftang

'Depotstuk wordt zaalstuk' in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 33 (2023) nr. 2, p. 16-18

Hanna Melse

'De Lambertuskerk in Kerk-Avezaath. Van binnen bekeken', in: *Venster* 21 (2023), nr. 3, p. 22-25
'Het object. Avondmaalsbeker Giethoorn', in: *Mondig* (2023), nr. 2, p. 7
'Het object. Prent in Bolsward en Aardenburg', in: *Mondig* (2023), nr. 5, p. 21

Christiaan Veldman

'Een getijdenboek op maat, in: *Holland Historisch Tijdschrift* 55 (2023), nr. 2, p. 84-89
& Lieke Wijnia, 'Hoe Utrecht paus Adrianus VI in herinnering hield', in: *Jaarboek Oud-Utrecht* (2023), p. 78-93

Lieke Wijnia

'Translating religion: Contemporary art through a postsecular lens', in: Ronald Bernier en Rachel

Hostetter Smith (red.), *Religion and Contemporary Art. A Curious Accord* (London 2023), p. 46-61
'Hoe God zijn lichaam verloor', in: *De Nederlandse Boekengids* 1, p. 28-29
'Noli me tangere: Visual arts.' In *Encyclopedia of the Bible and its Reception* (Berlijn, Boston 2023), p. 720-723

& Christiaan Veldman, 'Hoe Utrecht paus Adrianus VI in herinnering hield', in: *Jaarboek Oud-Utrecht* (2023), p. 78-93
& Todd H. Weir (red.), *The Bloomsbury Handbook of Religion and Heritage in Contemporary Europe* (London, New York 2023)

Colofon

© Museum Catharijneconvent

Redactie en productie

Rob Tigelaar
Aukje Lettinga
Maartje de Jong

Vormgeving

Charlotte Nieuwland

Fotografie

Cindy Bakker
Mike Bink
Billie-Jo Krul
Femke Lockefeer
Bart Lunenburg
Menno Ridderhof
Lilian van Rooij
Thijs Rooijmans
Thijs Wolzak

Museum Catharijneconvent

Bezoekadres:
Lange Nieuwstraat 38,
3512 PH Utrecht
Postadres:
Postbus 8518,
3503 RM Utrecht
+31 (0) 30 231 38 35

info@catharijneconvent.nl
www.catharijneconvent.nl

KvK-nummer: 41187306
BTW-nummer: NL8035.77.242.B.01
BIC: RABONL2U